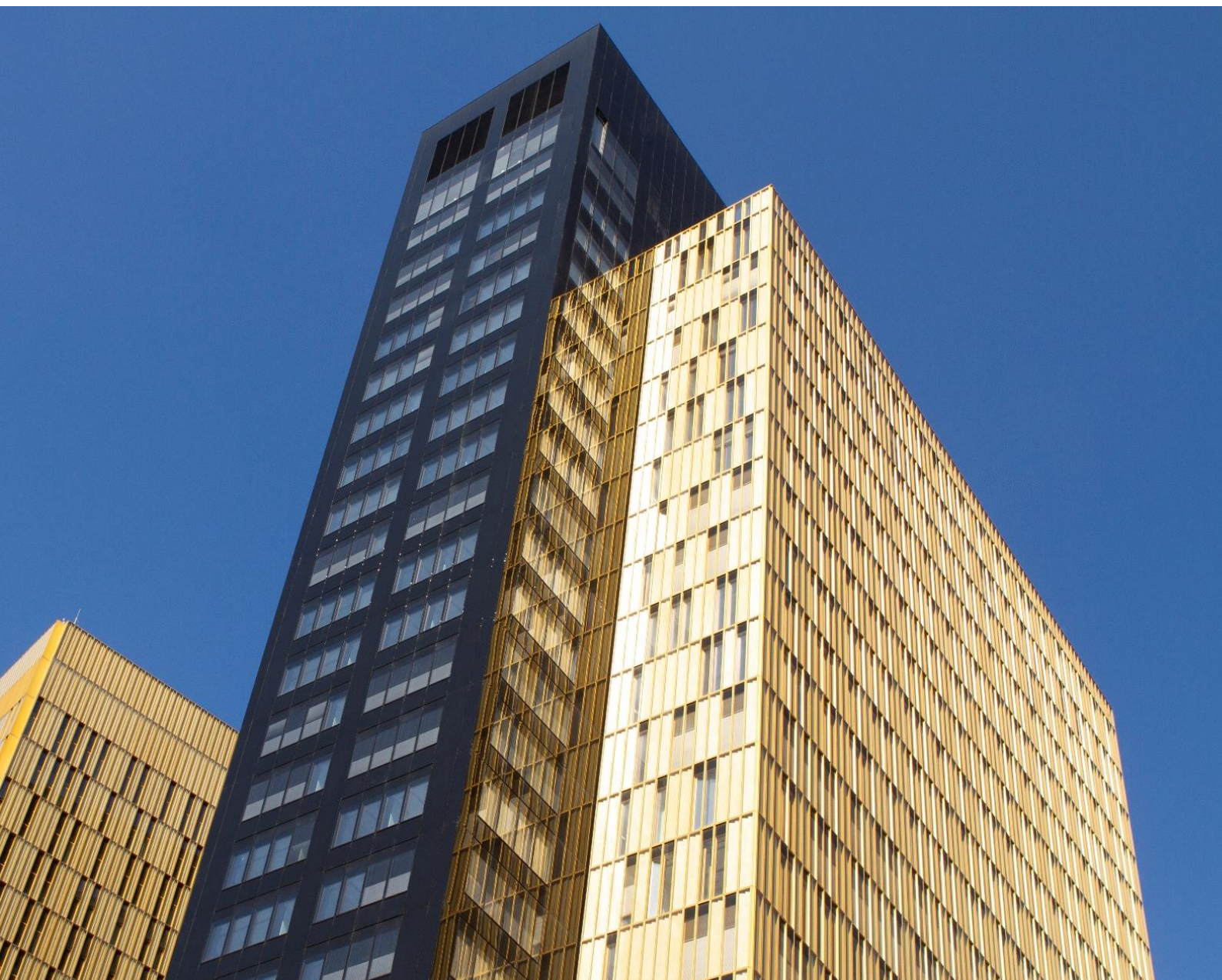

Themafiche

Prejudiciële spoedprocedure en versnelde procedure

Voorwoord

Teneinde een snellere afdoening mogelijk te maken van zaken waarin dat noodzakelijk is, bepaalt artikel 23 bis van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie¹:

„Het Reglement voor de procesvoering kan voorzien in een versnelde procedure en, voor prejudiciële procedures op het gebied van de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, in een spoedprocedure.

Deze procedures kunnen in een kortere termijn voor de indiening van memories of schriftelijke opmerkingen voorzien dan die van artikel 23, en in afwijking van artikel 20, vierde alinea, kan worden beslist de zaak zonder conclusie van de advocaat-generaal te berechten.

In de spoedprocedure kan bovendien het aantal partijen en andere in artikel 23 bedoelde belanghebbenden dat memories of schriftelijke opmerkingen kan indienen, worden beperkt, en in gevallen van uiterste spoedeisendheid kan de schriftelijke fase van de procedure achterwege worden gelaten.”

De versnelde procedure bestaat sinds 2000 en wordt thans in de artikelen 105 en volgende van het Reglement voor de procesvoering van het Hof² geregeld voor prejudiciële verwijzingen, en in de artikelen 133 en volgende van dit Reglement voor rechtstreekse beroepen³. De versnelde procedure kan namelijk ongeacht het type procedure worden toegepast, wanneer de aard van de zaak een behandeling binnen korte termijnen⁴ vereist.

Het verzoek om een zaak te behandelen volgens de versnelde procedure wordt gedaan door de verwijzende rechter in het geval van een prejudiciële verwijzing, en door de verzoeker of de verweerder in het geval van een rechtstreeks beroep. De president van het Hof beslist op het verzoek, na de rechter-rapporteur, de advocaat-generaal en, in voorkomend geval, de andere partij bij de procedure te hebben gehoord. Bij wijze van uitzondering kan hij ook ambtshalve beslissen om de versnelde procedure toe te passen. De president van het Hof beslist bij beschikking op een verzoek om een zaak te behandelen volgens de versnelde procedure. Tussen januari 2019 en juni 2023 is echter afgeweken van deze praktijk en werden de redenen om een dergelijk verzoek in te willigen of af te wijzen enkel in de eindbeslissing vermeld.

¹ [Geconsolideerde versie van het aan de Verdragen gehechte protocol \(nr. 3\) betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie](#), zoals gewijzigd.

² Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van 25 september 2012 (PB 2012, L 265, blz. 1), zoals gewijzigd op 18 juni 2013 (PB 2013, L 173, blz. 65), 19 juli 2016 (PB 2016, L 217, blz. 69), 9 april 2019 (PB 2019, L 111, blz. 73), 26 november 2019 (PB 2019, L 316, blz. 103) en 2 juli 2024 (PB L 2024/2094).

³ In dit verband moet worden opgemerkt dat artikel 151 van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht van 4 maart 2015 (PB 2015, L 105, blz. 1) ook voorziet in de mogelijkheid om volgens een versnelde procedure uitspraak te doen, en wel „wegens de bijzondere spoedeisendheid en de omstandigheden van de zaak”.

⁴ In het nieuwe Reglement voor de procesvoering van het Hof is de uitdrukking „met buitengewone spoed” uit het oude Reglement vervangen door de uitdrukking „binnen korte termijnen”.

De prejudiciële spoedprocedure is van recentere datum. Deze procedure is in 2008 in het leven geroepen naar aanleiding van de uitbreiding van de bevoegdheden van de Unie en het Hof op het gebied van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht. Gelet op de bijzonder gevoelige aard van de betreffende zaken leek het namelijk noodzakelijk om een specifieke afwijkende procedure in te voeren om, indien nodig, de in geding zijnde belangen te kunnen beschermen. Anders dan de versnelde procedure, die kan worden toegepast op alle gebieden van het Unierecht en in elk type procedure, is de prejudiciële spoedprocedure, die is geregeld in de artikelen 107 en volgende van het Reglement voor de procesvoering van het Hof, dus voorbehouden voor prejudiciële verwijzingen waarin vragen aan de orde zijn die betrekking hebben op de gebieden bedoeld in titel V van het derde deel van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), die gaat over de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht.

De beslissing om al dan niet in te gaan op het verzoek van de verwijzende rechter om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure, wordt genomen door een daartoe door het Hof aangewezen kamer en wordt niet gemotiveerd. Indien het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure wordt ingewilligd, geeft het Hof in zijn uitspraak ten gronde echter veelal een samenvatting van de argumenten van de verwijzende rechter die de toepassing van deze procedure hebben gerechtvaardigd. Ook kan de president van het Hof, wanneer de verwijzende rechter geen verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure heeft ingediend, maar toepassing van deze procedure op het eerste gezicht nodig lijkt, de bevoegde kamer vragen om te onderzoeken of de verwijzing moet worden behandeld volgens die procedure, die dan ambtshalve kan worden toegepast.

Opgemerkt moet nog worden dat de teksten waarin de versnelde procedure en de prejudiciële spoedprocedure worden geregeld, niet gedetailleerd aangeven in welke omstandigheden deze procedures moeten worden toegepast. Artikel 267, vierde alinea, VWEU is de enige bepaling waarin met zoveel woorden een situatie wordt genoemd waarin het noodzakelijk is dat het Hof „zo spoedig mogelijk” uitspraak doet, namelijk wanneer een prejudiciële vraag wordt gesteld in een zaak betreffende een gedetineerde persoon. Bij gebreke van nadere aanwijzingen beoogt deze themafiche een overzicht te geven van de zaken die representatief zijn voor de procedurele behandeling door het Hof en inzicht geven in de redenen die toepassing van de prejudiciële spoedprocedure of de versnelde procedure kunnen rechtvaardigen.

De eerste themafiche over dit onderwerp dateert van 2019. Deze geactualiseerde versie is bedoeld om de in die themafiche opgenomen selectie van uitspraken aan te vullen met vijftien recentere beslissingen, waarvan er tien betrekking hebben op de prejudiciële spoedprocedure en vijf op de versnelde procedure en die de toepassing van deze procedures op een aantal punten verder verduidelijken.

Lijst van relevante handelingen

OVEREENKOMST

Overeenkomst, opgesteld op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, ondertekend te Brussel op 26 juli 1995 en gehecht aan de akte van de Raad van 26 juli 1995 (PB 1995, C 316, blz. 48).

VERORDENINGEN

Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000 (PB 2003, L 338, blz. 1).

Verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 inzake drugsprecursoren (PB 2004, L 47, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EU) nr. 1258/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 (PB 2013, L 330, blz. 21).

Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot vaststelling van een gemeenschappelijke visumcode (visumcode) (PB 2009, L 243, blz. 1, met rectificatie in PB 2013, L 154, blz. 10), zoals gewijzigd bij verordening (EU) nr. 610/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 (PB 2013, L 182, blz. 1).

Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking) (PB 2013, L 180, blz. 31).

RICHTLIJNEN

Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PB 1992, L 206, blz. 7).

Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB 1993, L 95, blz. 29).

Richtlijn 2001/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 november 2001 tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor

menselijk gebruik (PB 2001, L 311, blz. 67), zoals gewijzigd bij richtlijn 2004/27/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 (PB 2004, L 136, blz. 34).

Richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (PB 2003, L 251, blz. 12).

Richtlijn 2003/109/EG van de Raad van 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen (PB 2004, L 16, blz. 44).

Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (PB 2008, L 348, blz. 98).

Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PB 2010, L 20, blz. 7).

Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking) (PB 2011, L 337, blz. 9).

Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) (PB 2013, L 180, blz. 60).

Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking) (PB 2013, L 180, blz. 96).

BESCHIKKING

Beschikking 2006/928/EG van de Commissie van 13 december 2006 tot vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie (PB 2006, L 354, blz. 56).

BESLUITEN

Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten (PB 2002, L 190, blz. 1).

Besluit 2011/199/EU van de Europese Raad van 25 maart 2011 tot wijziging van artikel 136 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met

betrekking tot een stabiliteitsmechanisme voor de lidstaten die de euro als munt hebben (PB 2011, L 91, blz. 1).

Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/789 van de Commissie van 18 mei 2015 betreffende maatregelen om het binnenbrengen en de verspreiding in de Unie van *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) te voorkomen (PB 2015, L 125, blz. 36).

Inhoud

VOORWOORD	3
LIJST VAN RELEVANTE HANDELINGEN	5
I. PREJUDICIËLE SPOEDPROCEDURE	9
1. Toepassingsgebied van de prejudiciële spoedprocedure.....	9
2. Redenen die toepassing van de prejudiciële spoedprocedure rechtvaardigen ..	11
2.1. Risico op verslechtering van de relatie tussen ouder en kind.....	11
2.2. Vrijheidsontneming	17
2.3. Risico op schending van grondrechten.....	29
II. VERSNELDE PROCEDURE.....	37
1. Redenen die toepassing van de versnelde procedure rechtvaardigen	37
1.1. Aard en gevoeligheid van het rechtsdomein waarop de prejudiciële uitleggingsvragen betrekking hebben	37
1.2. Bijzondere ernst van de juridische onzekerheid die in de prejudiciële verwijzing centraal staat.....	38
1.3. Vrijheidsontneming	46
1.4. Gevolgen in de familiesfeer	47
1.5. Risico op schending van grondrechten.....	49
1.6. Materiële ontbering.....	54
1.7. Risico op ernstige milieuschade	55
1.8. Risico op straffeloosheid in een groot aantal zaken.....	57
2. Verhouding tussen de versnelde procedure in het kader van een niet- nakomingsberoep en de in kort geding vastgestelde voorlopige maatregelen ..	59

I. Prejudiciële spoedprocedure

1. Toepassingsgebied van de prejudiciële spoedprocedure

*Beschikking van 22 februari 2008, Kozłowski (C-66/08, [EU:C:2008:116](#))*⁵

„Versnelde procedure”

In deze in februari 2008 aanhangig gemaakte zaak verzoekt het Oberlandesgericht Stuttgart (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Baden-Württemberg, Stuttgart, Duitsland) het Hof om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure (PPU), aangezien aan de detentie van verzoeker in het hoofdgeding op het Duitse grondgebied spoedig een einde zal komen en deze persoon bovendien mogelijk in aanmerking zal komen voor vervroegde vrijlating.

De president van het Hof merkt op dat de op de prejudiciële spoedprocedure betrekking hebbende bepalingen van het Reglement voor de procesvoering, waarvan de verwijzende rechter om vervroegde toepassing verzoekt, pas op 1 maart 2008 in werking zullen treden. Nu de onderhavige zaak vóór deze datum aanhangig is gemaakt, kan hij dan ook niet worden behandeld volgens die spoedprocedure. Gelet op de geest van samenwerking tussen de nationale rechterlijke instanties en het Hof beslist de president van het Hof evenwel dat het verzoek van de verwijzende rechter om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure moet worden opgevat als een verzoek om de behandelingsduur van deze zaak aanzienlijk te bekorten, zodat het moet worden beschouwd als een verzoek om de zaak te behandelen volgens de versnelde procedure⁶.

Beschikking van 6 mei 2014, G. (C-181/14, [EU:C:2014:740](#))

„Versnelde procedure”

Deze zaak betreft een strafprocedure die in Duitsland is ingeleid tegen een persoon die mengsels van planten heeft verkocht die synthetische cannabinoïden bevatten. Ten tijde van de feiten van het geding (tussen 2010 en 2011) vielen deze stoffen niet onder de Duitse wet op verdovende middelen⁷, zodat het Landgericht Itzehoe (rechter in eerste aanleg Itzehoe, Duitsland) de wetgeving inzake de verhandeling van geneesmiddelen heeft toegepast⁸, waarbij richtlijn 2001/83⁹ is omgezet in Duits recht. Die rechter heeft de verkoop van de genoemde mengsels dan ook gekwalificeerd als het in de handel

⁵ Zie ook arrest van 17 juli 2008 (Grote kamer), Kozłowski (C-66/08, [EU:C:2008:437](#)).

⁶ Zie hierna in deel II van deze themafiche („Versnelde procedure”) rubriek 1.1. („Aard en gevoeligheid van het rechtsdomein waarop de prejudiciële uitleggingsvragen betrekking hebben”).

⁷ Betäubungsmittelgesetz (wet op verdovende middelen).

⁸ Gesetz zur Änderung arzneimittelrechtlicher und anderer Vorschriften (wet tot wijziging van de geneesmiddelenwetgeving en van andere bepalingen) van 17 juli 2009 (BGBl. 2009 I, blz. 1990).

⁹ Richtlijn 2001/83/EG.

brengen van ondeugdelijke geneesmiddelen en de betrokkene daarom veroordeeld tot een gevangenisstraf.

Het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland), waarbij beroep tot „Revision” is ingesteld, is van oordeel dat de oplossing van het hoofdgeding afhangt van het antwoord op de vraag of de betrokken producten daadwerkelijk kunnen worden aangemerkt als „geneesmiddelen” in de zin van richtlijn 2001/83, en besluit deze vraag dan ook voor te leggen aan het Hof. Het verzoekt ook om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure met het argument dat indien het Hof zou antwoorden dat die producten geen geneesmiddelen zijn, de betrokkene niet strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld en dus ten onrechte in detentie is geplaatst.

De president van het Hof wijst het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure af op grond van de overweging dat richtlijn 2001/83 is vastgesteld op basis van artikel 95 EG, thans artikel 114 VWEU, dat is opgenomen in titel VII van het derde deel van het VWEU. Hij wijst erop dat die procedure is voorbehouden voor prejudiciële verwijzingen waarin een of meer vragen aan de orde zijn die betrekking hebben op de gebieden bedoeld in titel V van het derde deel van het VWEU. De president van het Hof beslist echter ambtshalve om deze zaak te behandelen volgens de versnelde procedure¹⁰.

Beschikking van 1 december 2023, EV (Drugsprecusoren) (C-174/22, [EU:C:2023:947](#))

„Prejudiciële verwijzing – Artikel 99 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof – Drugsprecursoren – Kaderbesluit 2004/757/JBZ – Artikel 2, lid 1, onder d) – Persoon die betrokken is bij het vervoer en de distributie van precursoren die worden gebruikt voor de illegale productie of vervaardiging van drugs – Verordening (EG) nr. 273/2004 – Geregistreeerde stoffen – Artikel 2 – Begrip ‚marktaandeelnemer’ – Artikel 8, lid 1 – Voorvallen die erop kunnen wijzen dat geregistreeerde stoffen wellicht worden misbruikt voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen of psychotrope stoffen – Verplichting tot kennisgeving van deze voorvallen – Begrip ‚voorval’ – Omvang”

EV is in 2018 tijdens een door de politie van Varna (Bulgarije) uitgevoerde politiecontrole aangetroffen in het bezit van onder meer tolueen, een middel dat wordt gebruikt voor de productie van methamfetamine. Hij is vervolgens door de Okrazhen sad-Varna (rechter in eerste aanleg Varna, Bulgarije) schuldig bevonden aan het zonder de juiste vergunning voorhanden hebben van drugsprecusoren met het oog op de distributie ervan, en veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf en een geldboete van 20 000 Bulgaarse lev (BGN) (ongeveer 10 200 EUR). EV heeft cassatieberoep ingesteld bij de Varhoven kasatsionen sad (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Bulgarije), in het

¹⁰ Zie hierna in deel II van deze themafiche („Versnelde procedure”) rubriek 1.2. („Bijzondere ernst van de juridische onzekerheid die in de prejudiciële verwijzing centraal staat”).

kader waarvan hij heeft aangevoerd dat de hem verweten handeling niet het ten laste gelegde delict oplevert. Hij heeft met name betoogd dat tolueen een stof is die valt onder categorie 3 van bijlage I bij verordening nr. 273/2004, voor het bezit waarvan geen vergunning of registratie vereist is. In deze context besluit de Varhoven kasatsionen sad, die twijfels heeft over de uitlegging van die verordening, het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing. Hij verzoekt bovendien om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure.

Evenals in de hierboven besproken zaak G. (C-181/14, [EU:C:2014:740](#)) wijst het Hof dat verzoek af op grond van de overweging dat verordening nr. 273/2004, waarvan in de onderhavige zaak om uitlegging wordt verzocht, valt onder titel VII van het derde deel van het VWEU, terwijl de prejudiciële spoedprocedure is voorbehouden voor prejudiciële verwijzingen waarin een of meer vragen aan de orde zijn die betrekking hebben op de gebieden bedoeld in titel V van dat derde deel, die betrekking heeft op de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht.

2. Redenen die toepassing van de prejudiciële spoedprocedure rechtvaardigen

2.1. Risico op verslechtering van de relatie tussen ouder en kind

Arrest van 22 december 2010, Aguirre Zarraga (C-491/10 PPU, [EU:C:2010:828](#))

„Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening (EG) nr. 2201/2003 – Bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid – Ouderlijke verantwoordelijkheid – Gezagsrecht – Ontvoering van een kind – Artikel 42 – Uitvoering van een door een bevoegd (Spaans) gerecht gegeven beslissing waarvoor een certificaat is afgegeven die de terugkeer van een kind gelast – Bevoegdheid van het aangezochte (Duitse) gerecht om te weigeren de genoemde beslissing uit te voeren bij een ernstige inbreuk op de rechten van het kind”

Een Spaans en een Duits staatsburger, ouders van een jong meisje, hebben een echtscheidingsprocedure ingeleid in Spanje, waar zij hun gewone verblijfplaats hadden. Daarbij is het exclusieve gezagsrecht over het kind voorlopig toegekend aan de vader, omdat hij het best in staat werd geacht de gezinsomgeving van het kind in stand te laten, daar de moeder de wens had geuit om met haar nieuwe partner naar Duitsland te verhuizen. Nadat het kind de zomer had doorgebracht in de nieuwe woonplaats van de moeder in Duitsland, is het echter niet meer teruggekeerd naar Spanje. Daarop zijn door de ouders zowel in Spanje als in Duitsland verschillende procedures ingeleid, die respectievelijk strekten tot terugkeer van het kind naar Spanje, erkenning en tenuitvoerlegging van de Spaanse beslissingen in Duitsland en definitieve toewijzing van het gezagsrecht.

In deze context besluit het Oberlandesgericht Celle (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Nedersaksen, Celle, Duitsland) het Hof verschillende vragen te stellen over de uitlegging van artikel 42 („Terugkeer van een kind”) van verordening nr. 2201/2003¹¹.

Het Hof beslist ambtshalve om deze prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure. Het brengt in dit verband in herinnering dat het de spoedeisendheid erkent in geval van overbrenging van een kind, met name wanneer de scheiding van een kind van de ouder aan wie het gezagsrecht eerder al dan niet voorlopig is toegewezen, de relatie tussen ouder en kind zou kunnen verslechteren of schaden en psychische schade zou kunnen teweegbrengen. Het Hof past deze rechtspraak toe op het onderhavige geval en merkt op dat het betrokken kind sinds meer dan twee jaar van haar vader is gescheiden en dat er, gelet op de afstand en op de gespannen relatie tussen de ouders, een ernstig en concreet risico bestaat dat het kind gedurende de bij de verwijzende rechter aanhangige procedure geen enkel contact met haar vader zal hebben. Volgens het Hof zou in deze omstandigheden de relatie tussen vader en dochter ernstig en zelfs onherstelbaar kunnen worden geschaad en de integratie van het meisje in haar familiale en sociale omgeving bij een eventuele terugkeer naar Spanje verder kunnen worden ondermijnd indien de normale procedure werd gevolgd.

Arrest van 22 december 2010, Mercredi (C-497/10 PPU, [EU:C:2010:829](#))

„Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening (EG) nr. 2201/2003 – Huwelijkszaken en ouderlijke verantwoordelijkheid – Kind van niet-gehuwde ouders – Begrip „gewone verblijfplaats” van een zuigeling – Begrip „gezagsrecht”

Het hoofdgeding betreft een geschil tussen een Britse en een Franse staatsburger over het gezag over hun dochter. Toen het kind twee maanden oud was, zijn moeder en kind vanuit het Verenigd Koninkrijk, waar het kind haar gewone verblijfplaats had, vertrokken naar het eiland Réunion (Frankrijk) zonder dat de vader hiervan tevoren op de hoogte was gesteld. Deze overbrenging was echter geoorloofd omdat de moeder ten tijde van de feiten als enige het gezagsrecht had. Vervolgens hebben beide ouders in het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk procedures ingeleid met het oog op onder meer de toewijzing van de ouderlijke verantwoordelijkheid en de vaststelling van de gewone verblijfplaats van het kind. Terwijl een Franse rechterlijke instantie zich op deze twee punten ten gunste van de moeder heeft uitgesproken, is de Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (hoogste rechter in burgerlijke zaken in Engeland en Wales, Verenigd Koninkrijk) van oordeel dat moet worden bepaald welk gerecht volgens het Unierecht bevoegd is. Daartoe moeten volgens die rechterlijke instantie de in de artikelen 8 en 10 van verordening nr. 2201/2003 geformuleerde criteria aan de hand

¹¹ Verordening (EG) nr. 2201/2003.

waarvan de gewone verblijfplaats van het kind kan worden bepaald, door het Hof worden verduidelijkt.

De verwijzende rechter legt daarom prejudiciële vragen voor aan het Hof en verzoekt tevens om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure. Ter onderbouwing van dat verzoek voert hij aan dat zolang niet is bepaald welk gerecht bevoegd is, de door de vader ingestelde vorderingen tot verkrijging van een omgangsbeschikking niet kunnen worden behandeld. Het Hof beslist om de zaak te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure en wijst erop dat het hier gaat om een kind van één jaar en vier maanden dat sinds meer dan een jaar van haar vader is gescheiden. Aangezien het kind een voor haar ontwikkeling gevoelige leeftijd heeft, zou het laten voortduren van deze situatie, die bovendien wordt gekenmerkt door de grote afstand tussen de verblijfplaats van de vader en die van het kind, ernstig afbreuk kunnen doen aan hun toekomstige relatie.

Arrest van 26 april 2012, Health Service Executive (C-92/12 PPU, [EU:C:2012:255](#))

„Bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid – Verordening (EG) nr. 2201/2003 – Minderjarige die gewoonlijk in Ierland verblijft, waar het kind meermaals is geplaatst – Agressief en voor zichzelf gevaarlijk gedrag van het kind – Beslissing tot plaatsing van het kind in een gesloten instelling in Engeland – Materieel toepassingsgebied van de verordening – Artikel 56 – Raadplegings- en instemmingsprocedure – Verplichting om de beslissing tot plaatsing van het kind in een gesloten instelling te erkennen of uitvoerbaar te verklaren – Voorlopige maatregelen – Prejudiciële spoedprocedure”

In deze zaak heeft de High Court (rechter in eerste aanleg, Ierland) op verzoek van de instantie die verantwoordelijk is voor kinderen die in Ierland onder staatstoezicht staan, gelast dat een kind met de Ierse nationaliteit werd geplaatst in een gesloten zorginstelling in het Verenigd Koninkrijk, het woonland van de moeder van het kind. De zorgprofessionals waren namelijk van mening dat er in Ierland geen enkele instelling was die aan de specifieke behoeften van het kind inzake bescherming kon voldoen.

Gesteld voor de vraag of het kind in de betrokken instelling opgenomen moet blijven, vraagt de High Court het Hof of zijn beslissing binnen de werkingssfeer van verordening nr. 2201/2003 valt en of die beslissing vóór haar tenuitvoerlegging in de aangezochte lidstaat in deze staat moet worden erkend en uitvoerbaar verklaard.

Die rechterlijke instantie verzoekt tevens om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure, een verzoek dat door het Hof wordt ingewilligd. Zij voert in dit verband aan dat het kind tegen haar wil ter bescherming in een gesloten zorginstelling is geplaatst, en benadrukt bovendien dat haar eigen bevoegdheid afhangt van de toepasselijkheid van verordening nr. 2201/2003 op de procedure in het hoofdgeding en

dus van het antwoord op de gestelde prejudiciële vragen. Verder geeft zij in haar antwoord op een verzoek van het Hof om verduidelijkingen¹² aan dat de situatie van het kind om dringende maatregelen vraagt. Het meisje is namelijk bijna meerderjarig, waarna zij niet meer onder haar bevoegdheid zal vallen, en haar toestand verlangt dat zij voor korte tijd in een gesloten instelling wordt geplaatst en dat een programma voor begeleide en geleidelijke vrijheid wordt opgestart om plaatsing bij haar familie in Engeland mogelijk te maken.

Beschikking van 10 april 2018, CV (C-85/18 PPU, [EU:C:2018:220](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Artikel 99 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Bevoegdheid inzake ouderlijke verantwoordelijkheid – Gezagsrecht – Verordening (EG) nr. 2201/2003 – Artikelen 8, 10 en 13 – Begrip „gewone verblijfplaats” van het kind – Beslissing van een gerecht van een andere lidstaat met betrekking tot de verblijfplaats van het kind – Ongeoorloofde overbrenging of niet-terugkeer – Bevoegdheid in gevallen van kinderontvoering”

Het hoofdgeding betreft een geschil tussen twee in Portugal woonachtige Roemeense staatsburgers over het bepalen van de woonplaats van hun kind en de alimentatie. Nadat het stel uit elkaar was gegaan en de moeder de gezamenlijke woning had verlaten, is het kind bij de vader blijven wonen. Toen de moeder een verzoek had ingediend om het gezagsrecht over het kind te verkrijgen, is de vader met het kind vertrokken naar Roemenië. Daarop heeft de moeder, die intussen het voorlopige gezagsrecht had verkregen, zich gewend tot Roemeense rechterlijke instanties, die de terugkeer van het kind naar Portugal hebben gelast wegens de onrechtmatigheid van diens overbrenging. Desondanks heeft de vader bij de Judecătoria Oradea (rechter in eerste aanleg Oradea, Roemenië) een verzoek tot vaststelling van zijn woonplaats in Roemenië als verblijfplaats van het kind en tot veroordeling van de moeder tot het betalen van alimentatie ingediend.

Die rechter merkt op dat hij allereerst de in die procedure door de moeder opgeworpen exceptie van onbevoegdheid moet onderzoeken en dat het Hof daarom moet worden verzocht het begrip „gewone verblijfplaats” in de zin van artikel 8, lid 1, van verordening nr. 2201/2003 te verduidelijken.

Het Hof beslist ambtshalve om deze prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure. Het brengt in herinnering dat het de spoedeisendheid erkent in geval van overbrenging van een kind, met name wanneer de scheiding van een kind en een ouder hun huidige of toekomstige relatie zou kunnen verslechteren of schaden en onherstelbare schade dreigt te veroorzaken. Het Hof past deze rechtspraak toe op het onderhavige geval en merkt op dat het kind, dat zeven jaar oud is, al bijna

¹² Verzoek op grond van artikel 104, lid 5, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof (thans – sinds 25 september 2012 – artikel 101, lid 1, van dit Reglement).

twee jaar bij zijn vader in Roemenië woont en gescheiden is van zijn moeder, die in Portugal verblijft en slechts maandelijks telefonisch contact met het kind onderhoudt. Volgens het Hof kan in deze omstandigheden en gelet op het feit dat het kind een voor zijn ontwikkeling gevoelige leeftijd heeft, het voortduren van de bestaande situatie ernstige en zelfs onherstelbare schade aanrichten aan de relatie van het kind met zijn moeder. Bovendien zou, aangezien de familiale en sociale integratie van het kind reeds vrij vergevorderd is in de lidstaat waar hij momenteel verblijft, het voortduren van deze situatie de integratie van het kind bij een eventuele terugkeer naar Portugal verder kunnen ondermijnen.

Arrest van 24 maart 2021, MCP (C-603/20 PPU, [EU:C:2021:231](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening (EG) nr. 2201/2003 – Artikel 10 – Bevoegdheid ter zake van ouderlijke verantwoordelijkheid – Ontvoering van een kind – Bevoegdheid van de gerechten van een lidstaat – Territoriale werkingssfeer – Overbrenging van een kind naar een derde staat – Gewone verblijfplaats in die derde staat”

Het hoofdgeding betreft een aan een rechterlijke instantie van het Verenigd Koninkrijk voorgelegd geschil tussen de vader van een jong kind en de moeder van het kind – die het kind heeft meegenomen naar India, waar het bij zijn grootmoeder van moederszijde woont – over de terugkeer van het kind naar het Verenigd Koninkrijk en het omgangsrecht van de vader.

De moeder heeft voor de High Court of Justice of England and Wales, Family Division (rechter in eerste aanleg van Engeland en Wales, afdeling familierecht, Verenigd Koninkrijk) de bevoegdheid van de gerechten van Engeland en Wales om zich over de vordering van de vader uit te spreken betwist met het argument dat het kind niet langer zijn gewone verblijfplaats in het Verenigd Koninkrijk heeft. Die rechterlijke instantie is van mening dat zij op basis van artikel 10 van verordening nr. 2201/2003¹³ moet beoordelen of zij bevoegd is. Zij vraagt het Hof dan ook of dit artikel aldus moet worden uitgelegd dat de gerechten van de lidstaat waar een kind onmiddellijk voorafgaand aan zijn ontvoering naar een derde staat zijn gewone verblijfplaats had, zonder beperking in de tijd bevoegd blijven indien het kind na de ontvoering zijn gewone verblijfplaats in die derde staat heeft verkregen.

De verwijzende rechter verzoekt tevens om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure, een verzoek dat door het Hof wordt ingewilligd. Met betrekking tot het criterium van spoedeisendheid merkt het Hof op dat het jonge kind, afgezien van een kort verblijf in het Verenigd Koninkrijk, sinds oktober 2018 permanent in India woont, zodat er een risico bestaat dat het langer voortduren van deze situatie ernstige en

¹³ Verordening (EG) nr. 2201/2003.

mogelijk onherstelbare schade toebrengt aan de relatie tussen het kind en zijn vader of zelfs tussen het kind en beide ouders. Deze situatie kan mogelijk tot onherstelbare schade voor zijn emotionele en psychische ontwikkeling in het algemeen leiden, met name gelet op het feit dat het kind een voor zijn ontwikkeling gevoelige leeftijd heeft. Aangezien de familiale en sociale integratie van het kind reeds vergesloopt is in de derde staat waar het volgens de vaststellingen van de verwijzende rechter thans haar gewone verblijfplaats heeft, zou bovendien het voortduren van deze situatie de integratie van het kind in zijn familiale en sociale omgeving bij een eventuele terugkeer naar het Verenigd Koninkrijk verder kunnen ondermijnen.

Arrest van 18 april 2023, Afrin (C-1/23 PPU, [EU:C:2023:296](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Grenscontroles, asiel en immigratie – Immigratiebeleid – Richtlijn 2003/86/EG – Recht op gezinshereniging – Artikel 5, lid 1 – Indiening van een verzoek om toegang en verblijf in het kader van het recht op gezinshereniging – Regeling van een lidstaat op grond waarvan de gezinsleden van de gezinshereniger het verzoek persoonlijk moeten indienen bij de bevoegde diplomatieke post van die lidstaat – Onmogelijkheid of buitengewone moeilijkheid om zich naar die post te begeven – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikelen 7 en 24”

Het hoofdgeding betreft een geschil tussen Syrische staatsburgers en hun minderjarige kinderen enerzijds en de Belgische Staat anderzijds over de weigering van deze staat om het door de moeder en de kinderen ingediende verzoek om toegang en verblijf in het kader van gezinshereniging te registreren.

De tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Franstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel, België) wil van het Hof weten of deze weigering het nuttig effect van richtlijn 2003/86 betreffende gezinshereniging¹⁴ ondermijnt dan wel inbreuk maakt op de grondrechten¹⁵ die deze richtlijn beoogt te beschermen.

De verwijzende rechter verzoekt tevens om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure. Ter onderbouwing van zijn verzoek voert hij redenen aan die verband houden met de veiligheidssituatie in Syrië en met het feit dat een te laat genomen beslissing over de registratie van het verzoek om toegang en verblijf in het kader van gezinshereniging, deze hereniging zou kunnen bemoeilijken, aangezien de Belgische wetgeving strengere eisen stelt wanneer het verzoek om gezinshereniging langer dan een jaar na de erkenning van de vluchtelingenstatus van de gezinshereniger wordt ingediend.

¹⁴ Richtlijn 2003/86/EG.

¹⁵ Meer bepaald het recht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven, zoals gewaarborgd in artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”), het recht op inaanmerkingneming van het belang van het kind en het recht van het kind om regelmatig persoonlijke betrekkingen met zijn beide ouders te onderhouden, zoals beide verankerd in artikel 24 van het Handvest.

Het Hof past zijn rechtspraak op het gebied van kinderontvoering naar analogie toe en merkt met betrekking tot de voorwaarde van spoedeisendheid op dat uit de verwijzingsbeslissing onder meer blijkt dat de minderjarige kinderen A en B al meer dan drie jaar van hun vader zijn gescheiden en dat het nog langer voortduren van deze situatie als gevolg van het uitblijven van de registratie van het verzoek van september 2022 de toekomstige relatie van de kinderen met hun vader ernstig zou kunnen schaden. Het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure wordt door het Hof dan ook ingewilligd.

2.2. Vrijheidsontneming

Arrest van 30 november 2009 (Grote kamer), Kadzoev (C-357/09 PPU, [EU:C:2009:741](#))

„Visa, asiel, immigratie en andere beleidsterreinen die verband houden met het vrij verkeer van personen – Richtlijn 2008/115/EG – Terugkeer van illegaal verblijvende derdelanders – Artikel 15, leden 4 tot en met 6 – Termijn voor bewaring – Inaanmerkingneming van het tijdvak waarin de uitvoering van een verwijderingsbeslissing is geschorst – Begrip „redelijk vooruitzicht op verwijdering”

De Bulgaarse autoriteiten hebben een persoon zonder identiteitsdocumenten, die naar eigen zeggen in Tsjetsjenië is geboren, aangehouden en in bewaring gesteld in de speciale inrichting voor de tijdelijke plaatsing van vreemdelingen, in afwachting van de uitvoering van de maatregel tot verwijdering van die persoon. Om deze maatregel te kunnen uitvoeren moeten echter documenten worden verzameld die de betrokkene in staat stellen naar het buitenland te reizen. Na drie jaar ontbreken deze documenten nog altijd. Bovendien heeft de betrokkene asielverzoeken ingediend en verzocht om de inbewaringstelling te vervangen door een lichtere maatregel. Al deze verzoeken zijn afgewezen.

In deze context heeft de directeur van de voor bovengenoemde inrichting voor inbewaringstelling verantwoordelijke autoriteit zich tot de Administrativen sad Sofia-grad (bestuursrechter in eerste aanleg Sofia, Bulgarije) gewend met het verzoek om ambtshalve een besluit te nemen over het al dan niet voortduren van de inbewaringstelling van de betrokkene. Deze rechter merkt op dat voor de plaatsing in de inrichting voor tijdelijke inbewaringstelling geen enkele beperking in de tijd gold voordat de Bulgaarse vreemdelingenwet¹⁶ werd gewijzigd met het oog op de omzetting van richtlijn 2008/115¹⁷. Hij stelt ook vast dat er geen overgangsbepalingen bestaan voor situaties waarin besluiten tot inbewaringstelling zijn genomen vóór die wijziging.

¹⁶ Zakon za chuzhdentsite v Republika Bgaria (wet betreffende vreemdelingen in de Republiek Bulgarije) (DV nr. 153 van 1998), zoals gewijzigd op 15 mei 2009 (DV nr. 36 van 2009).

¹⁷ Richtlijn 2008/115/EG.

Daarom besluit hij het Hof vragen te stellen over de uitlegging van artikel 15, leden 4 tot en met 6, van richtlijn 2008/115.

De verwijzende rechter verzoekt tevens om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure. Hij wijst erop dat deze zaak de vraag doet rijzen of de betrokkene in bewaring moet blijven dan wel moet worden vrijgelaten. Mocht immers blijken dat er geen „redelijk vooruitzicht op verwijdering” in de zin van artikel 15, lid 4, van richtlijn 2008/115 bestaat, dan zou wellicht overeenkomstig deze bepaling de onmiddellijke vrijlating van de betrokkene moeten worden gelast. Gelet op het voorgaande beslist het Hof om het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure in te willigen.

Arrest van 17 maart 2016, Mirza (C-695/15 PPU, [EU:C:2016:188](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Verordening (EU) nr. 604/2013 – Criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming – Artikel 3, lid 3 – Mogelijkheid voor de lidstaten om een verzoeker naar een veilig derde land te zenden – Artikel 18 – Verplichtingen van de voor de behandeling van het verzoek verantwoordelijke lidstaat in geval van terugname van de verzoeker – Richtlijn 2013/32/EU – Gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming – Behandeling van een verzoek om internationale bescherming”

Een Pakistaans staatsburger is het grondgebied van de Republiek Hongarije binnengekomen vanuit Servië en heeft daar een eerste verzoek om internationale bescherming ingediend. Omdat hij de hem door de Hongaarse autoriteiten toegewezen verblijfplaats heeft verlaten, is de behandeling van zijn verzoek echter afgesloten op grond van de overweging dat hij zijn verzoek impliciet heeft ingetrokken. Vervolgens is hij aangehouden in Tsjechië en heeft Hongarije hem op verzoek van de Tsjechische autoriteiten teruggenomen volgens de procedure van verordening nr. 604/2013¹⁸ (hierna: „Dublin III-verordening”). De betrokkene heeft daarop een tweede verzoek om internationale bescherming in Hongarije ingediend en is gedurende de procedure ter behandeling van dat verzoek in bewaring gesteld. Dat verzoek is niet-ontvankelijk verklaard op grond van de overweging dat Servië in casu als een veilig derde land moest worden aangemerkt, waarna maatregelen voor de terugkeer en de verwijdering van de betrokkene zijn gelast.

In deze context besluit de Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (bestuurs- en arbeidsrechter Debrecen, Hongarije), waarbij beroep is ingesteld tegen de niet-ontvankelijkverklaring van het tweede verzoek om internationale bescherming, het Hof vragen te stellen over de voorwaarden waaronder een lidstaat een verzoeker overeenkomstig artikel 3, lid 3, van de Dublin III-verordening naar een veilig derde land mag sturen zonder zijn verzoek inhoudelijk te behandelen.

¹⁸ Verordening (EU) nr. 604/2013.

Die rechter verzoekt tevens om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure. Hij wijst erop dat tot 1 januari 2016 op de betrokkene een bewaringsmaatregel werd toegepast. Bovendien heeft hij in antwoord op een verzoek van het Hof aangegeven dat die maatregel was verlengd tot de datum van de definitieve beslissing op het verzoek van de betrokkene om internationale bescherming, dan wel, indien op 1 maart 2016 nog geen definitieve beslissing was genomen, tot die datum. Volgens de verwijzende rechter zou de bewaringsmaatregel na 1 maart 2016 echter opnieuw kunnen worden verlengd met zestig dagen. Daarmee bedroeg de maximumduur van de bewaring in totaal zes maanden.

Het Hof herinnert aan zijn rechtspraak dat rekening moet worden gehouden met de omstandigheid dat de betrokkene zijn vrijheid is ontnomen en dat het van de beslechting van het hoofdgeding afhangt of zijn bewaring wordt voortgezet. Verder benadrukt het Hof dat de situatie van de betrokkene moet worden beoordeeld zoals deze zich voordeed op de datum van het onderzoek van het verzoek om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure. Het Hof past deze rechtspraak toe op het onderhavige geval en merkt op dat in casu aan die criteria is voldaan. Of de bewaring van de betrokkene wordt voortgezet, hangt immers af van de uitkomst van het hoofdgeding, dat gaat over de rechtmatigheid van de afwijzing van het door de betrokkene ingediende verzoek om internationale bescherming. Het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure wordt door het Hof dan ook ingewilligd.

Arrest van 1 juni 2016, Bob-Dogi (C-241/15, [EU:C:2016:385](#))

„Prejudiciële verwijzing – Politie en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 8, lid 1, onder c) – Verplichting om in het Europees aanhoudingsbevel gegevens te vermelden over het bestaan van een ‚aanhoudingsbevel‘ – Geen van het Europees aanhoudingsbevel onderscheiden voorafgaand nationaal aanhoudingsbevel – Gevolg”

Een Hongaarse rechterlijke instantie heeft tegen een Roemeens staatsburger een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op strafvervolging. De betrokkene is daarop in Roemenië aangehouden en voorgeleid voor de Curte de Apel Cluj (rechter in tweede aanleg Cluj, Roemenië) voor een beslissing over zijn voorlopige hechtenis en overlevering aan de Hongaarse rechterlijke autoriteiten. In dat kader heeft die Roemeense rechterlijke instantie zijn onmiddellijke vrijlating gelast, zij het dat hij wel onder rechterlijk toezicht is gesteld.

Aangezien die rechterlijke instantie vragen heeft over de uitlegging van artikel 8, lid 1, onder c), van kaderbesluit 2002/584¹⁹, meer bepaald over de gevolgen van het

¹⁹ Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Verklaringen van sommige lidstaten bij de aanneming van het kaderbesluit (PB 2002, L 190, blz. 1), zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ.

ontbreken van een aan het Europees aanhoudingsbevel voorafgaand afzonderlijk nationaal aanhoudingsbevel, besluit zij het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing.

Die rechterlijke instantie verzoekt tevens om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure. Zij wijst erop dat de betrokkene zich weliswaar niet in hechtenis bevindt, maar wél onder rechterlijk toezicht staat, waardoor zijn individuele vrijheid wordt beperkt. Volgens het Hof is er in deze omstandigheden geen reden om dat verzoek in te willigen. De president van het Hof heeft wel beslist om de zaak overeenkomstig artikel 53, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering bij voorrang te behandelen.

Arrest van 25 juli 2018 (Grote kamer), Minister for Justice and Equality (Gebreken in het gerechtelijk apparaat) (C-216/18 PPU, [EU:C:2018:586](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Politie en justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 1, lid 3 – Procedures van overlevering tussen de lidstaten – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 47 – Recht op toegang tot een onafhankelijk en onpartijdig gerecht”

Nadat Poolse rechterlijke instanties verschillende Europese aanhoudingsbevelen jegens een persoon hadden uitgevaardigd, is de betrokkene in Ierland aangehouden en in afwachting van een beslissing over zijn overlevering aan die rechterlijke instanties gedetineerd. In het kader van zijn voorgeleiding voor de High Court (rechter in eerste aanleg, Ierland) heeft hij zich verzet tegen zijn overlevering met het argument dat hij, gelet op de recente wettelijke hervormingen van het Poolse gerechtelijk apparaat, door die overlevering zou worden blootgesteld aan een reëel gevaar van rechtsweigering.

In deze context vraagt de High Court zich af wat de gevolgen zijn van die wettelijke hervormingen, die voor de Commissie aanleiding zijn geweest om op 20 december 2017 een met redenen omkleed voorstel vast te stellen waarin zij de Raad verzoekt om op grond van artikel 7, lid 1, VEU te constateren dat er een duidelijk gevaar bestaat voor een ernstige schending van de rechtsstaat door de Republiek Polen²⁰. Die rechterlijke instantie stelt het Hof daarom enkele vragen over de houding die een uitvoerende autoriteit op grond van artikel 1, lid 3, van kaderbesluit 2002/584 moet aannemen indien er een reëel gevaar bestaat dat het recht op toegang tot een onafhankelijk gerecht zal worden geschonden wegens structurele of fundamentele gebreken wat de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht van de uitvaardigende lidstaat betreft.

²⁰ Met redenen omkleed voorstel van de Commissie van 20 december 2017 op grond van artikel 7, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, inzake de rechtsstaat in Polen [COM(2017) 835 final].

Zij verzoekt tevens om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure, een verzoek dat door het Hof wordt ingewilligd. Wat het criterium van spoedeisendheid betreft, herinnert het Hof aan zijn vaste rechtspraak op dit gebied, die het toepast op het onderhavige geval. Het benadrukt in dit verband dat de betrokkene zijn vrijheid is ontnomen en dat het van de uitkomst van het hoofdgeding afhangt of zijn detentie wordt voortgezet, daar die detentie is gelast in het kader van de tenuitvoerlegging van de uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen.

Arrest van 12 februari 2019, TC (C-492/18 PPU, [EU:C:2019:108](#))

„Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 12 – Voortgezette hechtenis van de persoon – Artikel 17 – Termijnen voor het nemen van de beslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel – Nationale wettelijke regeling op grond waarvan de detentie 90 dagen na de aanhouding moet worden geschorst – Conforme uitlegging – Schorsing van de termijnen – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 6 – Recht op vrijheid en veiligheid – Uiteenlopende uitleggingsen van de nationale wettelijke regeling – Duidelijkheid en voorzienbaarheid”

Een Brits staatsburger is op basis van een door de bevoegde autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel in Nederland aangehouden en in hechtenis genomen. Op dat ogenblik is de in artikel 17, lid 3, van kaderbesluit 2002/584 vastgestelde termijn van 60 dagen voor het nemen van de beslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel ingegaan. Kort voor het verstrijken ervan heeft de rechtbank Amsterdam (Nederland) deze termijn overeenkomstig artikel 17, lid 4, van dat kaderbesluit met 30 dagen verlengd en voortzetting van de hechtenis van de betrokkene gelast. Nadien heeft deze rechtbank de behandeling van de zaak echter voor onbepaalde tijd geschorst in afwachting van het antwoord van het Hof op het verzoek om een prejudiciële beslissing in de zaak RO (C-327/18 PPU)²¹. Tegelijkertijd heeft de Britse staatsburger verzocht om zijn detentie te schorsen omdat er 90 dagen waren verstreken sinds zijn aanhouding.

In deze context vraagt de rechtbank Amsterdam zich af hoe de voortzetting van de hechtenis van de betrokkene zich verhoudt tot kaderbesluit 2002/584 en tot artikel 6 van het Handvest, waarin het recht op vrijheid en veiligheid is verankerd. Op grond van de betrokken nationale wettelijke regeling²² moet een gezochte persoon namelijk in vrijheid worden gesteld zodra sinds zijn aanhouding een termijn van 90 dagen is verstreken. Deze regeling is echter aldus uitgelegd dat voortzetting van de detentie is toegestaan wanneer de uitvoerende rechterlijke autoriteit beslist om ofwel het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing, ofwel het antwoord op een verzoek van een andere

²¹ Die zaak heeft geleid tot het arrest van 19 september 2018, RO (C-327/18 PPU, [EU:C:2018:733](#)).

²² Overleveringswet (Stb. 2004, nr. 195).

uitvoerende rechterlijke autoriteit om een prejudiciële beslissing af te wachten. In deze twee gevallen moet de termijn van 90 dagen dus worden geacht te zijn geschorst.

De rechtbank Amsterdam verzoekt het Hof de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure. Ter ondersteuning van haar verzoek voert zij aan dat de betrokkene zich louter op grond van het Europees aanhoudingsbevel in Nederland in detentie bevindt en dat zij niet op het verzoek om schorsing van de detentie kan beslissen zolang het Hof haar verzoek om een prejudiciële beslissing niet heeft beantwoord. Het Hof herinnert aan zijn vaste rechtspraak dat rekening moet worden gehouden met de omstandigheid dat de betrokkene zijn vrijheid is ontnomen en dat het van de beslechting van het hoofdgeding afhangt of zijn hechtenis wordt voortgezet, en dat bovendien de situatie van de betrokkene moet worden beoordeeld zoals deze zich voordeed op de datum van het onderzoek van het verzoek om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure. Het Hof oordeelt dat aan de criteria voor toepassing van de prejudiciële spoedprocedure is voldaan en beslist dan ook om die procedure toe te passen.

Later stelt de rechtbank Amsterdam het Hof echter ervan in kennis dat zij de detentie van de betrokkene voorwaardelijk heeft geschorst tot aan de beslissing over diens overlevering aan het Verenigd Koninkrijk. Volgens haar berekeningen is de termijn van 90 dagen namelijk verstreken, zelfs indien rekening wordt gehouden met de periode waarin die termijn was geschorst. In die omstandigheden oordeelt het Hof dat de zaak niet langer spoedeisend is en dus niet meer volgens de prejudiciële spoedprocedure hoeft te worden behandeld.

Arrest van 24 september 2020, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Specialiteitsbeginsel) (C-195/20 PPU, [EU:C:2020:749](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Gevolgen van de overlevering – Artikel 27 – Eventuele vervolging wegens andere strafbare feiten – Specialiteitsbeginsel”

Een persoon is in Duitsland vervolgd in drie verschillende strafzaken. Om te beginnen is hij in 2011 door het Amtsgericht Niebüll (rechter in eerste aanleg Niebüll, Duitsland) veroordeeld tot een gevangenisstraf van in totaal één jaar en negen maanden voor handel in verdovende middelen, maar de tenuitvoerlegging van deze straf is voorwaardelijk opgeschort. Vervolgens is in 2016 in Duitsland een strafprocedure ingeleid tegen de betrokkene wegens seksueel misbruik van een minderjarige in Portugal. Daar de betrokkene zich in Portugal bevond, heeft de Staatsanwaltschaft Hannover (openbaar ministerie Hannover, Duitsland) een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op strafvervolging wegens die feiten. Op grond van dat eerste Europese aanhoudingsbevel is de betrokkene door de Portugese autoriteiten overgeleverd aan Duitsland, waar hij de wegens seksueel misbruik van een minderjarige opgelegde straf heeft uitgezeten. Na zijn vrijlating uit de gevangenis is hij onder sociaal-

gerechtelijk toezicht geplaatst, maar er is hem geen verbod opgelegd om het Duitse grondgebied te verlaten. Daarop heeft hij zich naar Nederland en vervolgens naar Italië begeven.

Op basis van een tweede, door de Duitse autoriteiten in 2018 uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel is de betrokkene door de Italiaanse autoriteiten opnieuw aan hen overgeleverd om de straf uit te zitten waartoe hij eerder was veroordeeld wegens handel in verdovende middelen. De Portugese autoriteiten hebben later ook ermee ingestemd om af te zien van de toepassing van het in artikel 27, lid 2, van kaderbesluit 2002/584 neergelegde specialiteitsbeginsel, door toe te staan dat de betrokkene in Duitsland tevens zou worden vervolgd wegens de vóór zijn eerste overlevering in Portugal gepleegde feiten van verkrachting met verzwarende omstandigheden en van afpersing. Voor deze feiten is aan de betrokkene een vrijheidsbenemende maatregel opgelegd bij het veroordelende vonnis dat hij voor de verwijzende rechter betwist.

De verwijzende rechter wenst in wezen van het Hof te vernemen wat de rechtsgevolgen zijn van, ten eerste, het vrijwillige vertrek van het grondgebied van de uitvaardigende lidstaat van een persoon die aan die staat is overgeleverd op grond van een eerste Europees aanhoudingsbevel, en, ten tweede, de gedwongen terugkeer van die persoon op basis van een tweede Europees aanhoudingsbevel.

In deze context verzoekt de verwijzende rechter om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure, een verzoek dat door het Hof wordt ingewilligd. Het Hof merkt op dat weliswaar vaststaat dat de betrokkene op de datum van het onderzoek van het verzoek om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure zijn vrijheid was ontnomen op grond van een door het Amtsgericht Niebüll in 2011 gewezen vonnis, maar dat dit niet wegneemt dat het tweede, door de Duitse autoriteiten in 2018 uitgevaardigde aanhoudingsbevel eveneens als rechtvaardiging voor zijn hechtenis kan dienen. Voorts kan het handhaven van dat bevel leiden tot een beperking van de versoepeling van de tenuitvoerlegging van de aan hem opgelegde gevangenisstraf, kan het van invloed zijn op de beslissing inzake de voorwaardelijke opschorting van die straf en kan het, indien die opschorting wordt verleend, de enige rechtsgrondslag worden voor de handhaving van de hechtenis van de betrokkene.

Arrest van 13 januari 2021, MM (C-414/20 PPU, [EU:C:2021:4](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Procedure van overlevering tussen de lidstaten – Artikel 6, lid 1, en artikel 8, lid 1, onder c) – Op grond van een nationaal besluit tot inbeschuldigingstelling uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel – Begrip ‚aanhoudingsbevel of een andere voor tenuitvoerlegging vatbare gelijkwaardige rechterlijke beslissing’ – Ontbreken van een nationaal aanhoudingsbevel – Gevolgen – Effectieve rechterlijke bescherming – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie”

In Bulgarije is tegen 41 personen vervolging ingesteld wegens handel in verdovende middelen. 16 van hen, onder wie de betrokkene, zijn gevlucht. Tegen de betrokkene is een opsporingsbevel uitgevaardigd, waarna hij in staat van beschuldiging is gesteld en de Bulgaarse bevoegde autoriteiten een Europees aanhoudingsbevel tegen hem hebben uitgevaardigd. Op basis van dat Europees aanhoudingsbevel is de betrokkene aangehouden in Spanje en in voorlopige hechtenis geplaatst. Hij heeft de rechtmatigheid van het bevel om hem voorlopig in hechtenis te nemen meermaals betwist.

In deze context besluit de Spetsializiran nakazatelen sad (bijzondere strafrechter, Bulgarije), die uitspraak moet doen op een verzoek tot heroverweging van de voorlopige hechtenis van de betrokkene, het Hof vragen te stellen over de geldigheid van het tegen die persoon uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel. Overigens is de voorlopige hechtenis van de betrokkene omgezet in een huisarrest.

De verwijzende rechter verzoekt om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure, een verzoek dat door het Hof wordt ingewilligd. Wat het criterium van spoedeisendheid betreft, herinnert het Hof aan zijn vaste rechtspraak dat rekening moet worden gehouden met de omstandigheid dat de betrokkene in het hoofdgeding op de datum van de indiening van het verzoek om een prejudiciële beslissing zijn vrijheid was ontnomen en dat het van de beslechting van het hoofdgeding afhangt of zijn hechtenis wordt voortgezet. Het Hof benadrukt in dit verband dat de voortzetting van de voorlopige hechtenis van de betrokkene bij de indiening van het verzoek om een prejudiciële beslissing afhangt van de beslissing van het Hof, aangezien het antwoord van het Hof op de vragen van de verwijzende rechter onmiddellijke gevolgen zou kunnen hebben voor het bevel tot voorlopige inhechtenisneming. Aan deze conclusie wordt volgens het Hof niet afgedaan door het feit dat de tegen de betrokkene uitgevaardigde dwangmaatregel is gewijzigd in een huisarrest, aangezien ook een huisarrest zijn vrijheid aanzienlijk kan inperken.

Arrest van 30 juni 2022, *Valstybės sienos apsaugos tarnyba e.a.* (C-72/22 PPU, [EU:C:2022:505](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Asiel- en immigratiebeleid – Richtlijn 2011/95/EU – Artikel 4 – Gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming – Richtlijn 2013/32/EU – Artikelen 6 en 7 – Normen voor de opvang van personen die om internationale bescherming verzoeken – Artikel 18 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Richtlijn 2013/33/EU – Artikel 8 – Bewaring van de persoon die om internationale bescherming verzoekt – Grond voor de bewaring – Bescherming van de nationale veiligheid of van de openbare orde – Bewaring van de asielzoeker wegens zijn illegale binnenkomst op het grondgebied van de Unie”

In Litouwen is een nationale noodsituatie afgekondigd wegens een massale toestroom van migranten uit onder meer Belarus, waarna op een deel van het Litouwse grondgebied de noodtoestand is uitgeroepen. Vervolgens is een derdelander die

Litouwen illegaal was binnengekomen vanuit Belarus, in Polen aangehouden omdat hij niet in het bezit was van de vereiste reisdocumenten en visa, en overgeleverd aan de Litouwse autoriteiten, die hem in bewaring hebben gesteld tot de vaststelling van een besluit over zijn juridische status. De betrokkene heeft een verzoek om internationale bescherming ingediend, dat schriftelijk is herhaald en niet-ontvankelijk is verklaard omdat het is ingediend in strijd met de voorschriften van de Litouwse wetgeving die betrekking hebben op de indiening van verzoeken om internationale bescherming in een noodsituatie die wordt veroorzaakt door de massale toestroom van vreemdelingen. Volgens deze wetgeving heeft een vreemdeling die Litouwen op onregelmatige wijze is binnengekomen, niet de mogelijkheid om op het grondgebied van deze lidstaat een verzoek om internationale bescherming in te dienen. In diezelfde wetgeving is ook bepaald dat een vreemdeling in een dergelijke noodsituatie in bewaring kan worden gehouden om de enkele reden dat hij het Litouwse grondgebied illegaal is binnengekomen.

In deze omstandigheden wenst de Lietuvos vyriausiosios administracinės teismas (hoogste bestuursrechter, Litouwen), waarbij de betrokkene hoger beroep heeft ingesteld tegen het besluit dat voorziet in zijn inbewaringstelling, van het Hof te vernemen of de procedurerichtlijn²³ en de opvangrichtlijn²⁴ zich tegen dergelijke wetgeving verzetten.

Die rechter verzoekt ook om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure, een verzoek dat door het Hof wordt ingewilligd. Het Hof merkt in dit verband op dat de betrokkene was onderworpen aan een maatregel die bestond in opvang in een centrum van de Valstybės sienos apsaugos tarnyba (aan het ministerie van Binnenlandse Zaken van de Republiek Litouwen verbonden nationale dienst voor grensbewaking) met beperkte bewegingsvrijheid, waardoor hem zijn bewegingsvrijheid was ontnomen omdat hij dit centrum niet zonder toestemming en begeleiding mocht verlaten. Wat het verband betreft tussen de voortzetting van de bewaring en de beslechting van het hoofdgeding, merkt het Hof op dat uit de verwijzingsbeslissing blijkt dat de eerste prejudiciële vraag van de verwijzende rechter ziet op de mogelijkheid voor de betrokkene om te verzoeken om internationale bescherming en dus als asielzoeker te worden aangemerkt. Die kwalificatie van de betrokkene als asielzoeker is vereist opdat een maatregel kan worden toegepast die niet leidt tot de beperking van de bewegingsvrijheid die kenmerkend is voor het begrip „bewaring”.

Arrest van 24 juli 2023 (Grote kamer), Lin (C-107/23 PPU, [EU:C:2023:606](#))

„Prejudiciële verwijzing – Bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie – Artikel 325, lid 1, VWEU – „BFB”-overeenkomst – Artikel 2, lid 1 – Verplichting om fraude waardoor

²³ Richtlijn 2013/32/EU,

²⁴ Richtlijn 2013/33/EU).

de belangen van de Unie worden geschaad, te bestrijden met afschrikkende en doeltreffende maatregelen – Verplichting om te voorzien in strafrechtelijke sancties – Belasting over de toegevoegde waarde (btw) – Richtlijn 2006/112/EG – Ernstige btw-fraude – Verjaringstermijn voor strafrechtelijke aansprakelijkheid – Arrest van een grondwettelijk hof waarbij een nationale bepaling over de gronden voor stuiting van die termijn ongeldig is verklaard – Systemisch risico op straffeloosheid – Bescherming van de grondrechten – Artikel 49, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Legaliteitsbeginsel inzake delicten en straffen – Vereisten van voorzienbaarheid en nauwkeurigheid van de strafwet – Beginsel dat de meest gunstige strafwet (lex mitior) met terugwerkende kracht wordt toegepast – Rechtszekerheidsbeginsel – Nationale norm voor de bescherming van de grondrechten – Verplichting voor de rechterlijke instanties van een lidstaat om met het Unierecht strijdige uitspraken van het grondwettelijk hof en/of de hoogste rechterlijke instantie van die lidstaat buiten toepassing te laten – Tuchtrechtelijke aansprakelijkheid van rechters voor de niet-eerbiediging van die uitspraken – Beginsel van voorrang van het Unierecht”

In 2010 hebben een aantal personen nagelaten om in hun boekhouding melding te maken van de handelstransacties en van de inkomsten die verband hielden met de verkoop aan binnenlandse begunstigden van diesel die zij onder een accijnsschorsingsregeling hadden aangeschaft. Daardoor hebben zij de staatsbegroting schade berokkend, met name wat betreft de belasting over de toegevoegde waarde (btw) en de accijnzen op diesel.

In 2018 heeft de Curte Constituțională (grondwettelijk hof, Roemenië) een nationale bepaling inzake de stuiting van de verjaringstermijn voor strafrechtelijke aansprakelijkheid ongrondwettig verklaard omdat die in strijd was met het legaliteitsbeginsel inzake delicten en straffen. In 2022 heeft diezelfde rechterlijke instantie in een arrest verklaard dat het Roemeense positieve recht niet voorzag in enige grond voor stuiting van de verjaringstermijn voor strafrechtelijke aansprakelijkheid tussen de datum van bekendmaking van dat arrest en de datum van inwerkingtreding van een nieuwe bepaling ter vervanging van de ongrondwettig verklaarde bepaling, namelijk 30 mei 2022.

De Curte de Apel Brașov (rechter in tweede aanleg Brașov, Roemenië) heeft de betrokkenen in 2020 veroordeeld wegens belastingontduiking, maar de betrokkenen hebben hun veroordeling betwist door zich te beroepen op het verstrijken van de verjaringstermijn en op het lex-mitiorbeginsel. Zij hebben zich daarbij gebaseerd op een arrest van de Înalta Curte de Casație și Justiție (hoogste rechterlijke instantie, Roemenië) uit 2022, waarin deze rechterlijke instantie heeft geoordeeld dat buitengewone beroepen kunnen worden ingesteld die zijn gebaseerd op de beslissingen van het grondwettelijk hof. De Curte de Apel Brașov erkent dat indien deze uitlegging zou worden aanvaard, de verjaringstermijn in casu zou zijn verstreken voordat de veroordeling van de betrokkenen onherroepelijk is geworden, waardoor de strafprocedure zou zijn beëindigd en de betrokkenen niet meer zouden kunnen worden veroordeeld.

In deze context vraagt de verwijzende rechter zich af of die uitlegging verenigbaar is met het Unierecht, voor zover zij tot gevolg zou hebben dat de betrokkenen worden ontheven van hun strafrechtelijke aansprakelijkheid voor strafbare feiten die verband houden met ernstige fraude waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad. Voorts beklemtoont die rechter dat hij wellicht genoopt zou zijn de arresten van het grondwettelijk hof en/of de hoogste rechterlijke instantie buiten toepassing te laten indien een uitlegging in overeenstemming met het Unierecht niet mogelijk zou blijken. Hij merkt echter op dat de nieuwe tuchtrekening het mogelijk maakt om rechters te straffen die te kwader trouw of op ernstig nalatige wijze zijn voorbijgegaan aan de uitspraken van die rechterlijke instanties.

Wat het criterium van spoedeisendheid betreft, herinnert het Hof aan zijn vaste rechtspraak dat aan dit criterium is voldaan indien aan de betrokkene in het hoofdgeding op de datum van indiening van het verzoek om een prejudiciële beslissing zijn vrijheid is ontnomen en het van de beslechting van dit geding afhangt of zijn detentie wordt voortgezet. Het Hof wijst erop dat de betrokkenen zijn veroordeeld tot gevangenisstraffen (twee van hen zijn hun respectieve straf aan het uitleiden). Voorts blijkt uit het antwoord van de verwijzende rechter op het verzoek om verduidelijkingen dat die twee betrokkenen thans gedetineerd zijn en dat hun detentie zou eindigen indien deze rechter zou beslissen om de buitengewone beroepen tot vernietiging toe te wijzen die zij bij hem hebben ingesteld tegen hun veroordeling. Bovendien hangt de uitkomst van die buitengewone beroepen tot vernietiging af van de antwoorden van het Hof op de prejudiciële vragen. Het Hof beslist dan ook ambtshalve om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure.

Beschikking van 27 september 2023, Abboudnam (C-58/23, [EU:C:2023:748](#))

„Prejudiciële verwijzing – Artikel 99 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Asielbeleid – Gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming – Richtlijn 2013/32/EU – Artikelen 22 en 23 – Recht op rechtsbijstand en vertegenwoordiging – Artikel 46, lid 4 – Redelijke beroepstermijn – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte – Afwijzing van een verzoek om internationale bescherming als kennelijk ongegrond in het kader van een versnelde procedure”

Het door een Marokkaans staatsburger ingediende verzoek om internationale bescherming is bij een in het kader van een versnelde procedure vastgesteld besluit van het Sloveense ministerie van Binnenlandse Zaken kennelijk ongegrond verklaard.

De betrokkene heeft beroep ingesteld tegen dat besluit, waarbij hij heeft aangevoerd dat door de ontoereikende kennisgeving van het besluit zijn recht op een doeltreffende voorziening in rechte is geschonden, omdat hij in feite maar één dag heeft gehad om zijn beroep voor te bereiden. Bovendien heeft hij betoogd dat hij enkel Arabisch spreekt

en geen tolk ter beschikking had, waardoor hij met zijn advocaat heeft moeten communiceren via elektronisch vertaalde sms-berichten.

Overeenkomstig de toepasselijke nationale wetgeving wordt de termijn om beroep in te stellen tegen een dergelijk besluit teruggebracht van vijftien tot drie dagen vanaf de kennisgeving van dat besluit.

In deze context legt de Upravno sodišče (bestuursrechter, Slovenië) het Hof de vraag voor of een nationale regeling die voorziet in een termijn van drie dagen – feest- en vrije dagen inbegrepen – om beroep in te stellen tegen een in het kader van een versnelde procedure vastgesteld besluit waarbij een verzoek om internationale bescherming als kennelijk ongegrond is afgewezen, verenigbaar is met artikel 46, lid 4, van richtlijn 2013/32, gelezen in het licht van artikel 47, eerste alinea, van het Handvest.

De verwijzende rechter verzoekt ook om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure, omdat, ten eerste, de gevraagde uitlegging van artikel 46, lid 4, van richtlijn 2013/32 gevolgen heeft voor het onderzoek van soortgelijke bij hem ingestelde beroepen, en, ten tweede, de in de onderhavige zaak opgeworpen rechtsvraag betrekking heeft op het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en dus naar haar aard een onverwijd antwoord rechtvaardigt.

Het Hof wijst dit verzoek af omdat niet aan de voorwaarde van spoedeisendheid is voldaan. Het noemt enkele omstandigheden die geen grond opleveren om de prejudiciële spoedprocedure toe te passen. Zo kan het grote aantal personen of rechtssituaties die mogelijk wordt geraakt door de beslissing die een verwijzende rechter moet geven nadat hij het Hof om een prejudiciële beslissing heeft verzocht, op zich geen buitengewone omstandigheid vormen die toepassing van de prejudiciële spoedprocedure kan rechtvaardigen. Aangaande de grond dat elk verzoek om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van een bepaling betreffende het recht op een doeltreffende voorziening in rechte een snel antwoord van het Hof zou vereisen, oordeelt het Hof dat een dergelijke grond op zich niet volstaat om een zaak aan de spoedprocedure te onderwerpen, aangezien deze procedure een instrument is dat bedoeld is om het hoofd te bieden aan een buitengewoon spoedeisende situatie. Het Hof brengt bovendien in herinnering dat verzoeker in het hoofdgeding krachtens het nationale recht niet kan worden uitgezet zolang er geen definitief besluit over zijn verblijfsaanvraag is genomen, zodat er geen risico bestaat dat hij zal worden uitgezet naar een land waar hij aan de doodstraf, foltering of andere onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen zal worden blootgesteld.

De verwijzende rechter verzoekt tevens om behandeling van de prejudiciële verwijzing volgens de versnelde procedure, op dezelfde gronden als die welke zijn aangevoerd ter ondersteuning van zijn verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure. De president van het Hof wijst dit verzoek echter af om dezelfde redenen als die welke ten grondslag liggen aan de afwijzing van het verzoek om toepassing van de spoedprocedure.

2.3. Risico op schending van grondrechten

Arrest van 16 februari 2017, C. K. e.a. (C-578/16 PPU, [EU:C:2017:127](#))

„Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Grenzen, asiel en immigratie – Dublinsysteem – Verordening (EU) nr. 604/2013 – Artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Onmenselijke of vernederende behandelingen – Overdracht van een ernstig zieke asielzoeker aan de lidstaat verantwoordelijk voor de behandeling van zijn verzoek – Geen ernstige gronden om het bestaan van bewezen systeemfouten in die lidstaat aan te nemen – Verplichtingen van de lidstaat die moet overdragen”

Deze zaak gaat over een Syrisch en een Egyptisch staatsburger die het grondgebied van de Europese Unie zijn binnengekomen op basis van een door de Republiek Kroatië afgegeven visum, waarna zij ieder een asielaanvraag hebben ingediend bij de Republiek Slovenië. De Sloveense autoriteiten hebben vervolgens de Kroatische autoriteiten verzocht om die personen over te nemen omdat de Republiek Kroatië op grond van de Dublin III-verordening verantwoordelijk was voor de behandeling van hun asielaanvragen. De Republiek Kroatië heeft dat verzoek ingewilligd, maar wegens de zwangerschap van de Syrische staatsburger moest de overdracht aan deze lidstaat worden uitgesteld tot na de geboorte van het kind. De betrokkenen hebben zich vervolgens tegen hun overdracht verzet. Zij hebben aangevoerd dat deze een negatieve weerslag zou hebben op de gezondheidstoestand van de Syrische staatsburger, waardoor ook het welzijn van de pasgeborene in het gedrang zou kunnen komen, en dat zij in Kroatië het slachtoffer zijn geweest van racistische uitlatingen en racistisch geweld. Na aanvankelijk in eerste aanleg nietig te zijn verklaard, is het overdrachtsbesluit vervolgens in hoger beroep bevestigd door de Vrhovno sodišče (hoogste rechterlijke instantie, Slovenië). De door de betrokkenen aangezochte Ustavno sodišče (grondwettelijk hof, Slovenië) heeft het arrest van laatstgenoemde rechter vernietigd en de zaak naar hem terugverwezen.

In deze context verzoekt de Vrhovno sodišče het Hof om verduidelijking van de discretionaire bepaling van artikel 17 van de Dublin III-verordening, op grond waarvan een lidstaat in afwijking van de hoofdregel kan besluiten een bij hem ingediend verzoek om internationale bescherming te behandelen, ook al is hij daartoe op grond van de in deze verordening neergelegde criteria niet verplicht.

De verwijzende rechter verzoekt ook om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure. Hij voert aan dat wegens de gezondheidstoestand van de Syrische staatsburger zo snel mogelijk over haar status moet worden beslist. Het Hof oordeelt dat niet kan worden uitgesloten dat verzoekers in het hoofdgeding aan de Republiek Kroatië worden overgedragen vóór de afronding van een gewone prejudiciële

procedure. De verwijzende rechter heeft immers op een verzoek om verduidelijking²⁵ geantwoord dat de rechter in eerste aanleg weliswaar de opschorting van de tenuitvoerlegging van het besluit tot overdracht van de betrokkenen heeft gelast, maar dat er in het huidige stadium van de nationale procedure geen rechterlijke maatregel is die de tenuitvoerlegging van dat besluit opschort. Het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure wordt door het Hof dan ook ingewilligd.

Arrest van 7 maart 2017 (Grote kamer), X en X (C-638/16 PPU, [EU:C:2017:173](#))

„Prejudiciële verwijzing – Verordening (EG) nr. 810/2009 – Artikel 25, lid 1, onder a) – Visum met territoriaal beperkte geldigheid – Afgifte van een visum op humanitaire gronden of ter nakoming van internationale verplichtingen – Begrip ‚internationale verplichtingen‘ – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden – Verdrag van Genève – Afgifte van een visum bij een vaststaand risico op schending van de artikelen 4 en/of 18 van het Handvest van de grondrechten – Geen verplichting”

Een echtpaar van Syrische nationaliteit en hun drie kinderen, woonachtig in Syrië, hebben op grond van artikel 25, lid 1, onder a), van verordening nr. 810/2009²⁶ (de zogeheten visumcode) bij de Belgische ambassade in Libanon visa op humanitaire gronden aangevraagd, waarna zij zijn teruggekeerd naar Syrië. Die aanvragen hadden tot doel om visa met territoriaal beperkte geldigheid te verkrijgen, zodat het gezin Syrië kon verlaten om vervolgens in België asiel aan te vragen. Verzoekers in het hoofdgeding hebben benadrukt dat een van hen door een terroristische groepering was ontvoerd en gefolterd, waarna hij was vrijgelaten in ruil voor losgeld. Zij hebben in het algemeen gewezen op de verslechterde veiligheidssituatie in Syrië en op het feit dat zij als orthodoxe christenen dreigden te worden vervolgd wegens hun geloofsovertuiging. Hun aanvragen zijn afgewezen, onder meer omdat zij voornemens waren langer dan 90 dagen in België te verblijven en omdat de Belgische diplomatieke posten niet behoren tot de autoriteiten waarbij een vreemdeling een asielerzoek kan indienen.

De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (België), waarbij beroep is ingesteld tegen die afwijzing, vraagt zich af hoe groot de in dit verband aan de lidstaten gelaten beoordelingsmarge is, met name gelet op de verplichtingen die voortvloeien uit het Handvest en in het bijzonder uit artikel 4 (verbod van folteringen en van onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen) en artikel 18 (het recht op asiel) daarvan. Hij legt daarom verschillende prejudiciële vragen voor aan het Hof.

De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen verzoekt ook om de zaak te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure. Hij wijst in dat verband op de dramatische situatie van het gewapende conflict in Syrië, op de jonge leeftijd van de kinderen van

²⁵ Verzoek krachtens artikel 101, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof.

²⁶ Verordening (EG) nr. 810/2009.

verzoekers in het hoofdgeding, op het feit dat laatstgenoemden bijzonder kwetsbaar zijn doordat zij orthodoxe christenen zijn, en op het feit dat de zaak bij hem aanhangig is gemaakt in het kader van een procedure tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid. Hij preciseert in dit verband dat de onderhavige prejudiciële verwijzing ertoe heeft geleid dat het hoofdgeding is geschorst.

Het Hof wil het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure in. Ter rechtvaardiging van zijn beslissing benadrukt het dat niet wordt betwist dat verzoekers in het hoofdgeding – althans ten tijde van de behandeling van het verzoek om de zaak te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure – daadwerkelijk het risico liepen te worden onderworpen aan onmenselijke of vernederende behandelingen. Deze omstandigheid moet volgens het Hof worden aangemerkt als een spoedeisend element dat toepassing van de betrokken procedure rechtvaardigt.

Beschikking van 27 september 2018, FR (C-422/18 PPU, [EU:C:2018:784](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Artikel 99 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming – Richtlijn 2013/32/EU – Artikel 46 – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 18, artikel 19, lid 2, en artikel 47 – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte – Besluit houdende afwijzing van een verzoek om internationale bescherming – Nationale regeling die voorziet in een rechtsgang in tweede aanleg – Schorsende werking van rechtswege beperkt tot het beroep in eerste aanleg”

Een Nigeriaans staatsburger had in Italië een asielaanvraag ingediend. Ter onderbouwing daarvan stelde hij gedwongen te zijn geweest zijn land van herkomst te verlaten omdat de nationale autoriteiten hadden ontdekt dat hij een homoseksuele relatie onderhield en hij om die reden het risico liep te worden aangehouden en in hechtenis te worden genomen. Nadat zijn asielaanvraag door de bevoegde autoriteit was afgewezen en deze afwijzing was bevestigd door de Tribunale di Milano (rechter in eerste aanleg Milaan, Italië), heeft hij enerzijds cassatieberoep ingesteld en anderzijds bij de Tribunale di Milano een verzoek om voorlopige maatregelen ingediend dat strekt tot opschorting van de tenuitvoerlegging van diens beslissing. Op grond van de nationale regelgeving²⁷ moet deze rechterlijke instantie zich bij haar uitspraak op een dergelijk verzoek laten leiden door de vraag of de in hogere voorziening tegen haar beslissing aangevoerde middelen gegrond zijn, en niet door de vraag of de indiener van het

²⁷ Decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (wetsdecreet nr. 25 houdende uitvoering van richtlijn 2005/85/EG betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus) van 25 januari 2008 (GURI nr. 40 van 16 februari 2008), zoals gewijzigd bij decreto-legge n. 13 – Disposizioni urgenti per l'accelerazione dei procedimenti in materia di protezione internazionale, nonché per il contrasto dell'immigrazione illegale (wetsdecreet nr. 13 houdende spoedmaatregelen met het oog op de versnelling van procedures inzake internationale bescherming en met het oog op het toezicht op illegale immigratie), van 17 februari 2017 (GURI nr. 40 van 17 februari 2017), omgezet in wet, na wijziging, bij wet nr. 46 van 13 april 2017.

verzoek als gevolg van de tenuitvoerlegging van deze beslissing ernstige en onherstelbare schade dreigt te lijden.

De Tribunale di Milano legt het Hof de vraag voor of deze nationale regelgeving verenigbaar is met de bepalingen van richtlijn 2013/32²⁸, gelezen in samenhang met artikel 47 van het Handvest, dat het recht op een doeltreffende voorziening in rechte waarborgt.

De verwijzende rechter verzoekt tevens om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure. Ter onderbouwing van dit verzoek voert hij aan dat verzoeker in het hoofdgeding het Italiaanse grondgebied onverwijld moet verlaten en op elk moment kan worden verwijderd naar Nigeria, waar hij een ernstig risico loopt om de doodstraf te krijgen, te worden gefolterd of aan andere onmenselijke of vernederende straffen of behandelingen te worden blootgesteld. De verwijzende rechter onderstreept bovendien dat het van het antwoord van het Hof op de gestelde vraag kan afhangen of verzoeker in het hoofdgeding op het Italiaanse grondgebied mag blijven in afwachting van de beslissing op zijn cassatieberoep. In die omstandigheden verklaart het Hof dat niet kan worden uitgesloten dat verzoeker in het hoofdgeding naar Nigeria wordt verwijderd vóór de afronding van een gewone prejudiciële procedure. Het Hof beslist dan ook om het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure in te willigen.

Arrest van 17 oktober 2018, UD (C-393/18 PPU, [EU:C:2018:835](#))

„Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening (EG) nr. 2201/2003 – Artikel 8, lid 1 – Bevoegdheid inzake ouderlijke verantwoordelijkheid – Begrip ‚gewone verblijfplaats van het kind‘ – Vereiste van fysieke aanwezigheid – Vasthouden van de moeder en het kind in een derde land tegen de wil van de moeder – Schending van de grondrechten van de moeder en van het kind”

Naar aanleiding van haar huwelijk met een Brits onderdaan heeft een staatsburger van Bangladesh een visum gekregen om zich in het Verenigd Koninkrijk te vestigen. Tijdens haar zwangerschap is zij vervolgens samen met haar man naar Bangladesh gereisd. Hun dochter is daar geboren en heeft nooit in het Verenigd Koninkrijk verbleven, omdat alleen de vader daarheen is teruggekeerd. Volgens de – door de vader betwiste – beweringen van de moeder is zij door de vader misleid opdat zij in een derde land zou bevallen, en is zij door hem gedwongen om daar met het kind te blijven wonen, zonder toegang tot gas, elektriciteit of schoon water, zonder inkomen en in een gemeenschap die haar stigmatiseert. De moeder heeft daarom een procedure aanhangig gemaakt bij de High Court of Justice (England & Wales), Family Division (rechter in eerste aanleg van Engeland en Wales, afdeling familierecht, Verenigd Koninkrijk), opdat het kind onder

²⁸ Richtlijn 2013/32/EU.

beschermend toezicht van deze rechterlijke instantie wordt geplaatst en hun terugkeer naar het Verenigd Koninkrijk wordt gelast.

Volgens die rechter moet eerst worden uitgemaakt of hij bevoegd is een beslissing met betrekking tot het kind te nemen, hetgeen betekent dat moet worden beoordeeld of het kind kan worden geacht zijn gewone verblijfplaats in de zin van artikel 8, lid 1, van verordening nr. 2201/2003 in het Verenigd Koninkrijk te hebben, ook al heeft het zich nog nooit naar deze lidstaat begeven. Daarnaast vraagt die rechter zich af of de omstandigheden van de zaak, waaronder de gedragingen van de vader en de schending van de grondrechten van de moeder of het kind, van invloed zijn op dit begrip „gewone verblijfplaats”.

De verwijzende rechter verzoekt ook om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure, een verzoek dat door het Hof wordt ingewilligd. Het Hof merkt in dit verband om te beginnen op dat, mocht de door de vader op de moeder uitgeoefende dwang worden bewezen, het huidige welzijn van het kind ernstig in het gedrang komt. In dat geval zou elke vertraging in het nemen van rechterlijke beslissingen ten aanzien van het kind de huidige situatie verlengen en zou daardoor de ontwikkeling van dit kind ernstig of zelfs onherstelbaar worden geschaad. Het Hof vervolgt dat in het geval van een eventuele terugkeer naar het Verenigd Koninkrijk een dergelijke vertraging tevens de integratie van het kind in zijn nieuwe familiale en sociale omgeving zou dreigen te schaden. Het Hof benadrukt tot slot dat het kind zich wegens zijn zeer jonge leeftijd (één jaar en twee maanden op de datum van de verwijzingsbeslissing) in een voor zijn vroegste en verdere ontwikkeling bijzonder gevoelige fase bevindt.

Arrest van 14 mei 2020 (Grote kamer), Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Délalföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU en C-925/19 PPU, [EU:C:2020:367](#))

„Prejudiciële verwijzing – Asiel- en immigratiebeleid – Richtlijn 2013/32/EU – Verzoek om internationale bescherming – Artikel 33, lid 2 – Niet-ontvankelijkheidsgronden – Artikel 40 – Volgende verzoeken – Artikel 43 – Grensprocedures – Richtlijn 2013/33/EU – Artikel 2, onder h), en artikelen 8 en 9 – Bewaring – Rechtmatigheid – Richtlijn 2008/115/EU – Artikel 13 – Doeltreffende rechtsmiddelen – Artikel 15 – Bewaring – Rechtmatigheid – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Beginsel van voorrang van het Unierecht”

Deze zaak gaat over Afghaanse en Iraanse staatsburgers die via Servië in Hongarije zijn aangekomen en vanuit de aan de Servisch-Hongaarse grens gelegen Röszke-transitzone asielverzoeken hebben ingediend. Hun asielverzoeken zijn op grond van het Hongaarse recht niet-ontvankelijk verklaard en er zijn terugkeerbesluiten vastgesteld met als bestemming Servië. De Servische autoriteiten hebben echter geweigerd de betrokkenen opnieuw tot het Servische grondgebied toe te laten omdat niet was voldaan aan de voorwaarden van de met de Unie gesloten overnameovereenkomst. Na dat besluit

hebben de Hongaarse autoriteiten de asielverzoeken niet ten gronde onderzocht, maar het in de oorspronkelijke terugkeerbesluiten vermelde land van bestemming vervangen door de respectieve landen van oorsprong van de betrokkenen. Die personen hebben tegen die wijzigingsbesluiten bezwaar aangetekend, maar hun bezwaar is afgewezen. Hoewel naar Hongaars recht tegen een dergelijke afwijzing geen rechtsmiddel openstaat, hebben de betrokkenen zich tot een rechter gewend met het verzoek om de beschikkingen waarbij hun bezwaar was afgewezen, nietig te verklaren, en om de asielautoriteit te gelasten een nieuwe asielprocedure in te leiden. Zij hebben tevens een beroep wegens nalaten ingesteld in verband met hun onderbrenging en voortdurend verblijf in de Röszke-transitzone. Zij hebben namelijk eerst moeten verblijven in de asielsector van deze transitzone en zijn vervolgens enkele maanden later ondergebracht in de sector van deze zone die bestemd is voor derdelanders wier asielverzoek is afgewezen, waar zij zich momenteel nog steeds bevinden.

De Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (bestuurs- en arbeidsrechter Szeged, Hongarije), die uitspraak moet doen op het beroep dat de betrokkenen hebben ingesteld tegen de afwijzing van hun bezwaar, legt het Hof vragen voor over de uitlegging van richtlijn 2013/32/EU²⁹ en richtlijn 2013/33/EU³⁰, met name over de gevolgen van een weigering van een derde land om migranten wier verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk is verklaard, opnieuw toe te laten, over de kwestie hoe hun onderbrenging in de transitzone dient te worden gekwalificeerd in het licht van de bepalingen van het Unierecht betreffende vreemdelingenbewaring, en over hun recht op effectieve rechterlijke bescherming, in het bijzonder via de vaststelling van voorlopige maatregelen door de nationale rechter.

De verwijzende rechter verzoekt tevens om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure wegens het feit dat verzoekers in de hoofdgedingen hun vrijheid is ontnomen. Hij voert bovendien aan dat de omstandigheden waaronder de betrokkenen in bewaring worden gehouden moeilijk zijn, met name wegens hun gevorderde leeftijd en wegens de gezondheidsproblemen waarmee enkelen van hen kampen, en wegens de achteruitgang van de psychische gezondheid van een minderjarig kind dat met zijn vader verblijft in de sector van de Röszke-transitzone die bestemd is voor derdelanders wier asielverzoek is afgewezen. De verwijzende rechter zet voorts uiteen dat de antwoorden van het Hof op de gestelde vragen een rechtstreekse en beslissende invloed zullen hebben op de uitkomst van de hoofdgedingen en met name op de voortzetting van de bewaring van verzoekers in de hoofdgedingen.

Het Hof wil het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure in en baseert zich daartoe onder meer op het risico dat de grondrechten op het gebied van asiel (artikelen 18 en 19 van het Handvest) zullen worden geschonden en op de psychische gezondheid van een van de betrokkenen, die een minderjarig kind is. Het Hof

²⁹ Richtlijn 2013/32/EU.

³⁰ Richtlijn 2013/33/EU.

merkt op dat tegen verzoekers in de hoofdgedingen besluiten zijn uitgevaardigd waarbij hun wordt gelast terug te keren naar hun land van herkomst en dat zij als gevolg daarvan op korte termijn kunnen worden teruggestuurd, terwijl volgens de verwijzende rechter de gegrondheid van de redenen voor hun asielverzoek nooit door een rechter is onderzocht. Daarom kan volgens het Hof niet worden uitgesloten dat verzoekers in de hoofdgedingen op grond van deze besluiten – die zijn bevestigd bij de beschikkingen waarvan bij de verwijzende rechter om nietigverklaring is verzocht – naar hun land van herkomst worden verwijderd vóór de afronding van een gewone prejudiciële procedure en dat zij door die verwijdering kunnen worden blootgesteld aan een behandeling die in strijd is met artikel 18 en artikel 19, lid 2, van het Handvest. Ook wijst het Hof erop dat, gelet op het feit dat een van de verzoekers in de hoofdgedingen een minderjarig kind is, wiens mentale en psychische gezondheid verslechtert door zijn verblijf in de Röszke-transitzone, de huidige situatie door uitstel van een rechterlijke beslissing zou worden verlengd en de ontwikkeling van dit kind dus ernstig of zelfs onherstelbaar zou kunnen worden geschaad.

Arrest van 20 januari 2022, Landeshauptmann von Wien (Verlies van de status van langdurig ingezetene) (C-432/20, [EU:C:2022:39](#))

„Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Immigratiebeleid – Richtlijn 2003/109/EG – Artikel 9, lid 1, onder c) – Verlies van de status van langdurig ingezetene derdelander – Afwezigheid van het grondgebied van de Unie gedurende een aaneengesloten periode van twaalf maanden – Onderbreking van deze afwezigheid – Onregelmatige en korte verblijven op het grondgebied van de Unie”

Het hoofdgeding betreft een geschil tussen een Kazachs staatsburger en de Landeshauptmann von Wien (gouverneur van Wenen, Oostenrijk) over de weigering van laatstgenoemde om de status van langdurig ingezetene derdelander van eerstgenoemde te verlengen.

De verwijzende rechter, het Verwaltungsgericht Wien (bestuursrechter in eerste aanleg Wenen, Oostenrijk), stelt vast dat verzoeker in het hoofdgeding tussen 2013 en 2018 weliswaar nooit gedurende een aaneengesloten periode van twaalf maanden buiten het grondgebied van de Unie heeft verbleven, maar dat hij in die periode slechts een paar dagen per jaar op dit grondgebied aanwezig was. Die beperkte aanwezigheid is dus reden geweest om de verlenging van zijn verblijfsvergunning te weigeren. Verzoeker in het hoofdgeding heeft een juridische analyse van de deskundigengroep van de Europese Commissie voor legale migratie overgelegd, waarin wordt geconcludeerd dat op grond van artikel 9, lid 1, onder c), van richtlijn 2003/109³¹ enkel de fysieke afwezigheid van dat grondgebied gedurende een aaneengesloten periode van twaalf

³¹ Richtlijn 2003/109/EG.

maanden tot het verlies van de status van langdurig ingezetene leidt, ongeacht of de betrokkene ook materieel op dat grondgebied was gevestigd of aldaar zijn gewone verblijfplaats had. De verwijzende rechter is van mening dat die analyse het betoog van verzoeker in het hoofdgeding ondersteunt dat zelfs verblijven van korte duur, zoals in casu, volstaan om hem de status van langdurig ingezetene in de zin van richtlijn 2003/109 te laten behouden.

In deze context stelt het Verwaltungsgericht Wien het Hof vragen over de voorwaarden die artikel 9, lid 1, onder c), van richtlijn 2003/109 stelt aan de intrekking van de status van langdurig ingezetenen derdelander door de nationale autoriteiten.

De verwijzende rechter verzoekt ook om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure, waarbij hij met name opmerkt dat verzoeker in het hoofdgeding, zijn echtgenote en hun vier minderjarige kinderen laatstelijk in het Verenigd Koninkrijk waren gevestigd op basis van verblijfsvergunningen van die staat met een meerjarige geldigheidsduur. Verzoeker in het hoofdgeding wenst zich echter opnieuw in Oostenrijk te vestigen en daar herenigd te worden met zijn gezinsleden in het kader van gezinshereniging, waarvoor volgens de geldende nationale regeling eerst moet worden vastgesteld dat hij nog steeds recht heeft op de status van langdurig ingezetene. Het Hof wijst het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure af omdat de verwijzende rechter onvoldoende heeft aangegeven op grond van welke omstandigheden kan worden vastgesteld dat de behandeling van de onderhavige zaak spoedeisend is. Zo heeft de verwijzende rechter met name geen melding gemaakt van een risico dat ten aanzien van verzoeker in het hoofdgeding en zijn gezinsleden in het Verenigd Koninkrijk of in Oostenrijk verwijderingsmaatregelen zouden worden uitgevoerd, noch van een situatie waarin de eerbiediging van hun grondrechten, zoals het recht op een gezinsleven, in gevaar zou komen.

II. Versnelde procedure

1. Redenen die toepassing van de versnelde procedure rechtvaardigen

1.1. Aard en gevoeligheid van het rechtsdomein waarop de prejudiciële uitleggingsvragen betrekking hebben

*Beschikking van 22 februari 2008, Kozłowski (C-66/08, [EU:C:2008:116](#))*³²

„Versnelde procedure”

Het hoofdgeding heeft betrekking op een Poolse staatsburger die verschillende jaren, zij het niet ononderbroken en waarschijnlijk illegaal, in Duitsland heeft verbleven, waar hij momenteel een gevangenisstraf uitzit. Een Poolse rechterlijke instantie heeft tegen hem een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf waartoe hij eerder is veroordeeld. In deze context heeft het Oberlandesgericht Stuttgart (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Baden-Württemberg, Stuttgart, Duitsland), dat zich moet uitspreken over de overlevering van de betrokkene aan de Poolse rechterlijke autoriteiten, vragen over de uitlegging van de voorwaarde van ingezetenschap of verblijf als bedoeld in artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584. Volgens deze bepaling doet zich een van de gronden voor facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel voor wanneer de gezochte persoon „verblijft in of onderdaan of ingezetene is van de uitvoerende lidstaat” en deze staat zich ertoe verbindt de buitenlandse straf ten uitvoer te leggen.

Het Oberlandesgericht Stuttgart verzoekt ook om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure omdat aan de detentie van verzoeker in het hoofdgeding op het Duitse grondgebied spoedig een einde zal komen en betrokkene bovendien mogelijk in aanmerking zal komen voor vervroegde vrijlating.

Aangezien de bepalingen betreffende de prejudiciële spoedprocedure nog niet van kracht zijn, geeft de president van het Hof aan dat het verzoek om toepassing van die spoedprocedure in casu moet worden opgevat als een verzoek om toepassing van de versnelde procedure.³³ Hij merkt vervolgens op dat deze zaak uitleggingsvragen doet rijzen die betrekking hebben op een gevoelig werkterrein van de Europese wetgever en raken aan wezenlijke aspecten van de werking van het Europees aanhoudingsbevel, waarover het Hof zich voor het eerst moet uitspreken. De gevraagde uitlegging kan namelijk algemene gevolgen hebben, niet alleen voor de autoriteiten die in het kader van het Europees aanhoudingsbevel moeten samenwerken, maar ook voor de rechten

³² Zie ook arrest van 17 juli 2008 (Grote kamer), Kozłowski (C-66/08, [EU:C:2008:437](#)).

³³ Zie hierboven in deel I van deze themafiche („De prejudiciële spoedprocedure”) rubriek 1. („Toepassingsgebied van de prejudiciële spoedprocedure”).

van de gezochte personen, die in een onzekere situatie verkeren. De president van het Hof is dan ook van oordeel dat een snelle beantwoording van de gestelde vragen de uitvoerende rechterlijke autoriteit in staat zou stellen zich onder zo goed mogelijke omstandigheden uit te spreken over het bij haar ingediende overleveringsverzoek, zodat zij zo snel mogelijk zou kunnen voldoen aan de krachtens kaderbesluit 2002/584 op haar rustende verplichtingen. Daarom beslist de president van het Hof om de zaak te behandelen volgens de versnelde procedure.

1.2. Bijzondere ernst van de juridische onzekerheid die in de prejudiciële verwijzing centraal staat

*Beschikking van 4 oktober 2012, Pringle (C-370/12, [EU:C:2012:620](#))*³⁴

„Versnelde procedure”

Deze zaak speelt in het kader van het instellen van het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) naar aanleiding van de financiële crisis in de eurozone in 2010. Deze internationale financiële instelling heeft tot doel om financiële middelen vrij te maken en stabiliteitssteun te verstrekken ten gunste van lidstaten van de eurozone die te maken hebben met of worden bedreigd door ernstige financieringsproblemen. In casu is een lers parlamentslid een procedure gestart tegen de Ierse regering. Hij beroept zich op de ongeldigheid van besluit 2011/199³⁵ en stelt verder dat Ierland, door het op 2 februari 2012 gesloten Verdrag tot instelling van het Europees Stabiliteitsmechanisme³⁶ te ratificeren, goed te keuren of te aanvaarden, verplichtingen aangaat die onverenigbaar zijn met de Verdragen waarop de Europese Unie is gegrondvest.

In deze context wendt de Supreme Court (hoogste rechterlijke instantie, Ierland) zich tot het Hof en verzoekt hij om toepassing van de versnelde procedure. Ter onderbouwing van dit verzoek voert hij aan dat een spoedige ratificatie van het ESM-verdrag door Ierland van het grootste belang is voor andere ESM-leden en met name voor die welke financiële bijstand behoeven. Hoewel Ierland en alle andere lidstaten die het ESM-verdrag hebben ondertekend, dit verdrag inmiddels hebben geratificeerd, merkt de president van het Hof op dat de in deze zaak gestelde prejudiciële vragen twijfel doen rijzen omtrent de geldigheid van dit verdrag. Gelet op de buitengewone omstandigheden van de financiële crisis waarin het ESM-verdrag is gesloten, oordeelt de president van het Hof dat toepassing van de versnelde procedure in casu noodzakelijk is

³⁴ Zie ook arrest van 27 november 2012, *Pringle* (C-370/12, [EU:C:2012:756](#)).

³⁵ Besluit 2011/199/EU.

³⁶ Het Verdrag tot instelling van het Europees Stabiliteitsmechanisme is op 2 februari 2012 te Brussel (België) gesloten tussen het Koninkrijk België, de Bondsrepubliek Duitsland, de Republiek Estland, Ierland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, de Republiek Cyprus, het Groothertogdom Luxemburg, Malta, het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk, de Portugese Republiek, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek en de Republiek Finland. Het is op 27 september 2012 in werking getreden.

om zo snel mogelijk een einde te maken aan die onzekerheid, die het doel van dit verdrag, te weten het behoud van de financiële stabiliteit van de eurozone, ondermijnt.

Beschikkingen van 15 februari 2017, Mengesteab (C-670/16, [EU:C:2017:120](#))³⁷, en Jafari (C-646/16, [EU:C:2017:138](#))³⁸

„Versnelde procedure”

De zaak Mengesteab (C-670/16) gaat over een Eritrees staatsburger die asiel heeft aangevraagd bij de Duitse autoriteiten, die hem daarop een document hebben verstrekt ten bewijze dat hij zich als asielzoeker had aangemeld. In dit verband is van belang dat in het Duitse recht³⁹ een onderscheid wordt gemaakt tussen de stap die bestaat in het aanvragen van asiel – die leidt tot de afgifte van een dergelijk document – en de indiening van een formeel asielverzoek. Toen de betrokkene negen maanden later uiteindelijk een formeel verzoek indiende, hebben de Duitse autoriteiten de Italiaanse autoriteiten verzocht om hem over te nemen omdat de Italiaanse Republiek krachtens de Dublin III-verordening de voor de behandeling van zijn verzoek verantwoordelijke lidstaat was. Daarop is het asielverzoek van de betrokkene niet-ontvankelijk verklaard en is zijn overdracht aan Italië gelast. Het Verwaltungsgericht Minden (bestuursrechter in eerste aanleg Minden, Duitsland), waarbij beroep is ingesteld tegen dat overdrachtsbesluit, vraagt zich af of een asielzoeker zich kan beroepen op het verstrijken van de termijnen die gelden voor de indiening van het verzoek tot overname, en hoe deze termijnen dienen te worden berekend. Volgens artikel 21, lid 1, van de Dublin III-verordening gaat namelijk in geval van niet-inachtneming van de vastgestelde termijnen de verantwoordelijkheid voor de behandeling van het verzoek over op de lidstaat waarbij het verzoek is ingediend. Volgens het Verwaltungsgericht Minden zijn dergelijke vertragingen echter zeer gebruikelijk in Duitsland door de ongekeerde toename van het aantal asielzoekers sinds 2015.

De zaak Jafari (C-646/16) gaat over de leden van een Afghaans gezin die de grens tussen Servië en Kroatië hebben overschreden. De Kroatische autoriteiten hebben daarop hun vervoer tot aan de Sloveense grens geregeld, zodat zij zich naar andere lidstaten konden begeven om daar een verzoek om internationale bescherming in te dienen, wat het gezin heeft gedaan in Oostenrijk. Aangezien de Dublin III-verordening bepaalt dat de verantwoordelijkheid voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming berust bij de lidstaat wiens buitengrens de verzoeker op illegale wijze heeft overschreden, hebben de Oostenrijkse autoriteiten de Kroatische autoriteiten verzocht het gezin over te nemen, waarna de verzoeken van het gezin zijn afgewezen en de overdracht van het gezin aan Kroatië is gelast. Het aangezochte Verwaltungsgerichtshof (hoogste bestuursrechter, Oostenrijk) vraagt het Hof hoe de in de artikelen 12 en 13 van

³⁷ Zie ook arrest van 26 juli 2017 (Grote kamer), Mengesteab (C-670/16, [EU:C:2017:587](#)).

³⁸ Zie ook arrest van 26 juli 2017 (Grote kamer), Jafari (C-646/16, [EU:C:2017:586](#)).

³⁹ Asylgesetz (Asielwet), in de versie zoals bekendgemaakt op 2 september 2008 (BGBl. 2008 I, blz. 1798).

de Dublin III-verordening vastgestelde criteria betreffende de afgifte van verblijfstitels of visa en betreffende binnenkomst en/of verblijf moeten worden toegepast.

Beide verwijzende rechters verzoeken om toepassing van de versnelde procedure. Die verzoeken worden door het Hof ingewilligd.

In beide zaken brengt de president van het Hof allereerst in herinnering dat het grote aantal personen of rechtssituaties dat mogelijkwerijs wordt geraakt door de beslissing die de verwijzende rechter moet nemen nadat hij het Hof heeft verzocht om een prejudiciële beslissing, als zodanig geen uitzonderlijke omstandigheid is die toepassing van een versnelde procedure rechtvaardigt (beschikkingen van 15 februari 2017, Mengesteab, C-670/16, [EU:C:2017:120](#), punt 10, en Jafari, C-646/16, [EU:C:2017:138](#), punt 10).

Hij voegt hieraan echter toe dat deze overweging in casu niet doorslaggevend kan zijn, omdat het aantal zaken waarop de gestelde prejudiciële vragen betrekking hebben, dermate groot is dat de onzekere uitkomst ervan de werking van het bij de Dublin III-verordening ingestelde systeem dreigt te belemmeren en dus het door de Uniewetgever op grond van artikel 78 VWEU ingevoerde gemeenschappelijk Europees asielstelsel dreigt te verzwakken. Enerzijds passen die zaken namelijk in een volkomen nieuwe context van een uitzonderlijk hoog aantal asielaanvragen die onder vergelijkbare omstandigheden als hier aan de orde zijn geregistreerd in Duitsland, Oostenrijk en, meer in het algemeen, de Unie. Anderzijds roepen die zaken uitleggingsvragen op die rechtstreeks verband houden met deze context en betrekking hebben op essentiële aspecten van het bij de Dublin III-verordening ingevoerde stelsel, waarover het Hof zich hier voor het eerst dient uit te spreken. Het antwoord van het Hof kan dus algemene gevolgen hebben voor de nationale autoriteiten die voor de toepassing van deze verordening moeten samenwerken (beschikkingen van 15 februari 2017, Mengesteab, C-670/16, [EU:C:2017:120](#), punten 11-13, en Jafari, C-646/16, [EU:C:2017:138](#), punten 11-13).

Volgens de president van het Hof volgt hieruit dat de onzekerheid bij het bepalen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van asielverzoeken zoals die welke aan de orde zijn in de hoofdgedingen, de bevoegde nationale autoriteiten belet om de administratieve en budgettaire maatregelen vast te stellen die nodig zijn om, met inachtneming van de vereisten die voortvloeien uit zowel het Unierecht als de internationale verbintenissen van de betrokken lidstaten, de in voorkomend geval onder hun verantwoordelijkheid vallende behandeling van aanvragen en opvang van asielzoekers te verzekeren. In deze uitzonderlijke crisissituatie is toepassing van de versnelde procedure noodzakelijk om zo snel mogelijk een einde te maken aan die onzekerheid, die schadelijk is voor de goede werking van het gemeenschappelijke Europese asielstelsel, dat bijdraagt tot de naleving van artikel 18 van het Handvest (beschikkingen van 15 februari 2017, Mengesteab, C-670/16, [EU:C:2017:120](#), punten 15 en 16, en Jafari, C-646/16, [EU:C:2017:138](#), punten 14 en 15).

Beschikking van 28 februari 2017, M.A.S. en M.B. (C-42/17, [EU:C:2017:168](#))⁴⁰

„Versnelde procedure”

Aan de Corte costituzionale (grondwettelijk hof, Italië) is een grondwettigheidsvraag voorgelegd door twee Italiaanse rechters die zich afvragen of de toepassing van de uit het arrest Taricco e.a.⁴¹ voortvloeiende regel in de bij hen aanhangige strafprocedures wellicht in strijd is met het legaliteitsbeginsel. In dat arrest heeft het Hof vastgesteld dat de Italiaanse regeling inzake de verjaring van strafbare feiten ter zake van de belasting over de toegevoegde waarde (btw) in twee door hem beschreven gevallen afbreuk kon doen aan de krachtens artikel 325, leden 1 en 2, VWEU op de lidstaten rustende verplichtingen. Het Hof heeft bijgevolg geoordeeld dat het in die gevallen aan de bevoegde nationale rechter staat om volle werking te verlenen aan artikel 325, leden 1 en 2, VWEU, zo nodig door de betrokken bepalingen van nationaal recht buiten toepassing te laten.

De twee Italiaanse rechters zijn van oordeel dat zij overeenkomstig de in het arrest Taricco geformuleerde regel de in de codice penale (Italiaans wetboek van strafrecht) vastgestelde verjaringstermijn in casu buiten toepassing zouden moeten laten, en dat zij ten gronde uitspraak zouden moeten doen. De Corte costituzionale twijfelt echter aan de verenigbaarheid van een dergelijke benadering met het legaliteitsbeginsel inzake delicten en straffen, zoals vastgelegd in de Italiaanse grondwet en door hem uitgelegd, dat onder meer vereist dat strafbepalingen nauwkeurig worden geformuleerd en geen terugwerkende kracht hebben.

De Corte costituzionale verzoekt om zijn prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de versnelde procedure. Ter onderbouwing van dit verzoek voert hij aan dat een situatie van grote onzekerheid is ontstaan rond de uitlegging die moet worden gegeven aan het Unierecht, dat die onzekerheid gevolgen heeft voor lopende strafzaken en dat zij zo snel mogelijk moet worden weggenomen. De president van het Hof merkt op dat een antwoord binnen korte termijnen een einde kan maken aan die onzekerheid en dat, omdat die onzekerheid betrekking heeft op fundamentele kwesties met betrekking tot het nationale constitutionele recht en het Unierecht, toepassing van de versnelde procedure gerechtvaardigd is.

⁴⁰ Zie ook arrest van 5 december 2017 (Grote kamer), M.A.S. en M.B. (C-42/17, [EU:C:2017:936](#)).

⁴¹ Arrest van 8 september 2015, Taricco e.a. (C-105/14, [EU:C:2015:555](#)).

Beschikkingen van 26 september 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18, [EU:C:2018:786](#)), en 15 november 2018, Commissie/Polen (C-619/18, [EU:C:2018:910](#))

„Versnelde procedure”

Deze twee zaken hebben betrekking op de verenigbaarheid van een nieuwe Poolse wet⁴² met het Unierecht. Bij deze wet, die op 3 april 2018 in werking is getreden, is de pensioengerechtigde leeftijd van leden van de Sąd Najwyższy (hoogste rechterlijke instantie in burgerlijke en strafzaken, Polen) verlaagd van 70 naar 65 jaar en zijn de voorwaarden vastgesteld waaronder deze leden in voorkomend geval hun ambt mogen blijven uitoefenen. De wet is van toepassing op zittende rechters die vóór de datum van inwerkingtreding ervan bij deze rechterlijke instantie zijn benoemd, terwijl de president van de Republiek Polen de discretionaire bevoegdheid heeft om de ambtstermijn van deze rechters na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar te verlengen.

In de zaak Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18) heeft de Sąd Najwyższy in zijn gebruikelijke rechtsprekende formatie vragen voorgelegd aan de uitgebreide formatie van dit rechtscollege, alvorens uitspraak te doen. Bij aanvang van de behandeling van die vragen heeft de Sąd Najwyższy opgemerkt dat voornoemde wet wellicht van invloed was op het mandaat van twee van de leden van de uitgebreide informatie. Die uitgebreide formatie vraagt zich echter af of die wet niet in strijd is met het Unierecht, met name met het beginsel van de rechtsstaat, de beginselen van onafzetbaarheid en onafhankelijkheid van rechters, en het verbod van discriminatie op grond van leeftijd. Zij is dan ook van mening dat verduidelijkingen door het Hof nodig zijn en besluit het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing. Zij verzoekt ook om toepassing van de versnelde procedure, waarbij zij aanvoert dat de gevraagde uitlegging van het Unierecht van essentieel belang is om haar rechterlijke bevoegdheid op wettige wijze en met inachtneming van het rechtszekerheidsbeginsel te kunnen uitoefenen (beschikking van 26 september 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, [EU:C:2018:786](#), punt 12).

Parallel daaraan stelt de Commissie in de zaak Commissie/Polen (C-619/18) een beroep wegens niet-nakoming krachtens artikel 258 VWEU in tegen de Republiek Polen, omdat zij van mening is dat deze lidstaat, door voornoemde wet aan te nemen, de krachtens artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU en artikel 47 van het Handvest op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen. De Commissie verzoekt tevens om deze zaak te behandelen volgens de versnelde procedure, omdat zij twijfelt of de Sąd Najwyższy nog in staat is om te blijven rechtspreken met eerbiediging van het grondrecht van elke justitiabele op een onpartijdig gerecht (beschikking van 15 november 2018, Commissie/Polen, C-619/18, [EU:C:2018:910](#), point 20).

⁴² Ustawa o Sądzie Najwyższym [wet inzake de Sąd Najwyższy] van 8 december 2017 (Dz. U. de 2018, volgnr. 5).

De president van het Hof wijst die twee verzoeken toe onder verwijzing naar de grote onzekerheid van de verwijzende rechter en de Commissie, waarbij hij overweegt dat een antwoord binnen korte termijnen deze onzekerheid zou kunnen wegnemen.

Ten aanzien van de ernst van de onzekerheid merkt de president van het Hof op dat de onzekerheid betrekking heeft op belangrijke Unierechtelijke vraagstukken in verband met onder meer de rechterlijke onafhankelijkheid en zich uitstrekt tot de gevolgen die de uitlegging van het Unierecht kan hebben voor de samenstelling en de werking van het hoogste Poolse rechtscollege. Dienaangaande brengt de president van het Hof in de eerste plaats in herinnering dat het vereiste van rechterlijke onafhankelijkheid behoort tot de kern van het grondrecht op een eerlijk proces, dat van het grootste belang is als waarborg dat alle door de justitiabelen aan het Unierecht ontleende rechten worden beschermd en de in artikel 2 VEU verankerde waarden die de lidstaten gemeen hebben, met name de waarde van de rechtsstaat, behouden blijven. In de tweede plaats wijst de president van het Hof erop dat de onzekerheid waarvan in deze zaken sprake is, ook van invloed kan zijn op de goede werking van het stelsel van rechterlijke samenwerking die gestalte krijgt in het in artikel 267 VWEU neergelegde mechanisme van de prejudiciële verwijzing en een hoeksteen vormt van het gerechtelijke systeem van de Europese Unie. De onafhankelijkheid van de nationale rechterlijke instanties, en in het bijzonder van die welke in laatste aanleg uitspraak doen, zoals de Sąd Najwyższy, is daartoe essentieel (beschikkingen van 26 september 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, [EU:C:2018:786](#), punt 15, en 15 november 2018, Commissie/Polen, C-619/18, [EU:C:2018:910](#), punten 21, 22 en 25).

De president van het Hof gaat in zijn beschikking Commissie/Polen⁴³ ook in op het argument van de Republiek Polen dat haar rechten van verdediging in het gedrang zouden komen indien de versnelde procedure werd toegepast, omdat zij dan al haar argumenten in één enkele memorie zou moeten aanvoeren aangezien die procedure geen ruimte laat voor een repliek en een dupliek. De Republiek Polen betoogt ook dat de Commissie de zaak te laat aanhangig heeft gemaakt bij het Hof en dat dit mag niet worden gecompenseerd door een dergelijke beperking van haar procedurele rechten. De president van het Hof brengt in herinnering dat in geval van toepassing van een versnelde procedure het verzoekschrift en het verweerschrift slechts door een repliek en een dupliek kunnen worden aangevuld indien hij dit, na de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal te hebben gehoord, noodzakelijk acht. Volgens de president van het Hof is het echter niet duidelijk hoe de verwerende partij in haar rechten van verdediging zou kunnen worden geschaad door het feit dat zij geen dupliek kan indienen, indien geen toestemming zou worden gegeven voor het indienen van een repliek en er bijgevolg geen sprake zou zijn van een repliek en dus van argumenten en een betoog ter aanvulling van het verzoekschrift, waarop de verwerende partij ruimschoots heeft kunnen antwoorden in haar verweerschrift. De president van het Hof wijst er ook op dat

⁴³ Beschikking van 15 november 2018, Commissie/Polen (C-619/18, [EU:C:2018:910](#)).

niet-nakomingsprocedures bij het Hof worden voorafgegaan door een precontentieuze procedure waarin de partijen de mogelijkheid hebben om hun betoog uiteen te zetten, dat vervolgens eventueel verder kan worden uitgewerkt voor het Hof.

Beschikking van 19 oktober 2018, Wightman e.a. (C-621/18, [EU:C:2018:851](#))⁴⁴

„Versnelde procedure”

Deze zaak is aanhangig gemaakt naar aanleiding van de door de premier van het Verenigd Koninkrijk op 29 maart 2017 gedane kennisgeving van het voornemen van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland om zich overeenkomstig artikel 50 VEU terug te trekken uit de Unie. In deze context hebben verzoekers in het hoofdgeding, onder wie een lid van het parlement van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, twee leden van het Schotse parlement en drie leden van het Europees Parlement, een verzoek tot rechterlijke toetsing ter verkrijging van een declaratoir vonnis ingediend, met als doel te vernemen of, wanneer en hoe die kennisgeving eenzijdig kan worden ingetrokken.

De Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) (hoogste rechter van Schotland die in hoger beroep uitspraak doet, Eerste kamer, Verenigd Koninkrijk), waarbij hoger beroep is ingesteld tegen de afwijzing van dat verzoek, heeft het verzoek van verzoekers in het hoofdgeding om een prejudiciële vraag te stellen toegewezen. In tegenstelling tot de rechter in eerste aanleg is die rechter namelijk van oordeel dat het noch academisch, noch prematuur is om het Hof te vragen of een lidstaat de krachtens artikel 50, lid 2, VEU gedane kennisgeving rechtens eenzijdig kan herroepen voordat de in dit artikel bedoelde termijn van twee jaar is verstreken, en in de Unie kan blijven. Volgens die rechter zal een antwoord van het Hof juist verduidelijken, over welke opties de parlementsleden beschikken bij de stemming over die kwesties.

De Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) verzoekt om toepassing van de versnelde procedure. Hij wijst daarbij op de spoedeisendheid van de kwestie, gelet op de voor de terugtrekkingsprocedure geldende termijn van twee jaar die is ingegaan op 29 maart 2017, en gelet op het feit dat de parlementaire behandeling en bijbehorende stemming in het parlement van het Verenigd Koninkrijk ruim vóór 29 maart 2019 moeten plaatsvinden.

De president van het Hof oordeelt dat de verwijzende rechter duidelijk aangeeft waarom er sprake is van spoedeisendheid. Hij brengt in dit verband in herinnering dat wanneer er in een zaak sprake is van grote onzekerheid over fundamentele kwesties met betrekking tot het nationale constitutionele recht en het Unierecht, het – gelet op de bijzondere omstandigheden van die zaak – nodig kan zijn om deze binnen korte termijnen te behandelen. Aangezien de toepassing van artikel 50 VEU van wezenlijk

⁴⁴ Zie ook arrest van 10 december 2018 (voltallige zitting), Wightman e.a. (C-621/18, [EU:C:2018:999](#)).

belang is voor het Verenigd Koninkrijk en voor het constitutionele bestel van de Unie, zijn de bijzondere omstandigheden in deze zaak volgens de president van het Hof van dien aard dat de zaak binnen korte termijnen moet worden behandeld.

Arrest van 22 februari 2022 (Grote kamer), RS (Gevolgen van de uitspraken van een grondwettelijk hof) (C-430/21, [EU:C:2022:99](#))

„Prejudiciële verwijzing – Rechtsstaat – Rechterlijke onafhankelijkheid – Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Voorrang van het Unierecht – Onbevoegdheid van een nationale rechter om te onderzoeken of nationale wetgeving die door het grondwettelijk hof van de betrokken lidstaat grondwettig is verklaard, verenigbaar is met het Unierecht – Tuchtprocedure”

Deze zaak gaat over een persoon die in Roemenië is veroordeeld in het kader van een strafprocedure, waarna zijn echtgenote een klacht heeft ingediend tegen verschillende magistraten die volgens haar in de loop van die procedure strafbare feiten hebben gepleegd. Vervolgens heeft de betrokkene bij de Curte de Apel Craiova (rechter in tweede aanleg Craiova, Roemenië) beroep ingesteld wegens de buitengewoon lange duur van de strafprocedure die naar aanleiding van die klacht is ingeleid.

Om op dit beroep uitspraak te kunnen doen, moet die rechter nagaan of de nationale wetgeving waarbij een gespecialiseerde afdeling is opgericht voor onderzoeken naar strafbare feiten binnen het Roemeense gerechtelijk apparaat, verenigbaar is met het Unierecht. Gelet op het arrest dat de Curte Constituțională (grondwettelijk hof, Roemenië) heeft gewezen na het arrest van het Hof in de zaak Asociația „Forumul Judecătorilor din România” e.a.⁴⁵, zou die rechter daartoe echter niet bevoegd zijn.

In deze context wendt de Curte de Apel Craiova zich tot het Hof met de vraag of het met het Unierecht in strijd is dat een nationale gewone rechter niet bevoegd is om te onderzoeken of dergelijke nationale wetgeving verenigbaar is met het Unierecht, en dat die rechter tuchtrechtelijk wordt bestraft wanneer hij besluit om dat toch te doen.

De verwijzende rechter verzoekt ook om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure of, subsidiair, de versnelde procedure. Ter ondersteuning van dit verzoek voert hij aan dat de zaak die aan de prejudiciële verwijzing ten grondslag ligt, betrekking heeft op een ernstige aantasting van de onafhankelijkheid van de Roemeense rechters, en dat de onzekerheid rond de in het hoofdgeding aan de orde zijnde nationale wetgeving ongunstige gevolgen kan hebben voor de rechterlijke samenwerking die is ingesteld door het mechanisme van de prejudiciële verwijzing van artikel 267 VWEU.

⁴⁵ Arrest van 18 mei 2021 (Grote kamer), Asociația „Forumul Judecătorilor Din România” e.a. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 en C-397/19, [EU:C:2021:393](#)), waarin het Hof met name heeft geoordeeld dat de betrokken wetgeving in strijd is met het Unierecht wanneer de oprichting van een dergelijke gespecialiseerde afdeling niet wordt gerechtvaardigd door objectieve en verifieerbare vereisten in verband met een goede rechtsbedeling en niet wordt omringd met door het Hof vastgestelde specifieke waarborgen (zie punt 5 van het dictum van dit arrest).

Het Hof wijst het verzoek om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure af, maar de president van het Hof wil het verzoek om toepassing van de versnelde procedure in op grond van de overweging dat een antwoord van het Hof binnen korte termijnen de grote onzekerheid kan wegnemen waarmee de verwijzende rechter wordt geconfronteerd in verband met belangrijke kwesties met betrekking tot het Unierecht en het nationale constitutionele recht, met name op het vlak van de rechterlijke onafhankelijkheid. Die onzekerheid kan ook in bredere zin gevolgen hebben voor het betrokken gerechtelijk apparaat als geheel.

1.3. Vrijheidsontneming

Arrest van 19 december 2019, Junqueras Vies (C-502/19, [EU:C:2019:1115](#))

„Prejudiciële verwijzing – Versnelde procedure – Institutioneel recht – Burger van de Europese Unie die in het Europees Parlement is gekozen terwijl hij in het kader van een strafzaak in voorlopige hechtenis is geplaatst – Artikel 14 VEU – Begrip ‚lid van het Europees Parlement’ – Artikel 343 VWEU – Immunities die nodig zijn ter vervulling van de taak van de Unie – Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immunities van de Europese Unie – Artikel 9 – Immunities die worden genoten door de leden van het Europees Parlement – Onderweg genoten immunitet – Tijdens de zitting genoten immunitet – Personele, temporele en materiële werkingssfeer van deze immunities – Opheffing van de immunitet door het Europees Parlement – Verzoek om opheffing van de immunitet door een nationale rechterlijke instantie – Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen – Artikel 5 – Mandaat – Artikel 8 – Verkiezingsprocedure – Artikel 12 – Onderzoek van de geloofsbrieven van de leden van het Europees Parlement na de officiële bekendmaking van de verkiezingsuitslagen – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 39, lid 2 – Verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse, vrije en geheime algemene verkiezingen – Passief kiesrecht”

Deze zaak betreft een beroep dat een bij de verkiezingen van 26 mei 2019 in het Europees Parlement verkozen politicus heeft ingesteld tegen een beschikking van de Tribunal Supremo (hoogste rechterlijke instantie, Spanje) waarbij is geweigerd hem buitengewoon gevangenisverlof te verlenen. De betrokkene was namelijk vóór die verkiezingen in voorlopige hechtenis geplaatst in een strafprocedure die tegen hem was ingesteld wegens zijn deelname aan de organisatie van het op 1 oktober 2017 in de autonome regio Catalonië gehouden referendum over zelfbeschikking. Hij had om het voornoemde gevangenisverlof verzocht om te kunnen voldoen aan een formaliteit waartoe het Spaanse recht hem na de bekendmaking van de uitslagen verplichtte, namelijk voor een centrale verkiezingscommissie de eed of gelofte van trouw aan de Spaanse grondwet afleggen, en om zich vervolgens naar het Europees Parlement te kunnen begeven om deel te nemen aan de constituerende zitting van de nieuwe zittingsperiode.

De Tribunal Supremo legt het Hof verschillende vragen voor over de uitlegging van artikel 9 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie (PB 2012, C 326, blz. 266), die volgens hem niet rijzen in het kader van de voorbereiding van zijn beslissing ten gronde in de strafzaak tegen de betrokkene, maar in het kader van het beroep dat deze laatste heeft ingesteld tegen voornoemde beschikking. Na die vragen te hebben voorgelegd aan het Hof, veroordeelt de verwijzende rechter de betrokkene op 14 oktober 2019 tot dertien jaar gevangenisstraf en legt hij hem als straf tevens een volstreekte ontzegging van bepaalde rechten op, die het voor hem onmogelijk maken om nog ambten en openbare functies uit te oefenen.

In deze context verzoekt de verwijzende rechter om toepassing van de versnelde procedure. Ter ondersteuning van dit verzoek voert hij in wezen aan dat zijn prejudiciële vragen betrekking hebben op de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement en op de samenstelling van deze instelling, dat de antwoorden van het Hof op deze prejudiciële vragen indirect kunnen leiden tot opschorting van de vrijheidsberoving van de betrokkene, en dat deze vrijheidsberoving overeenkomt met de situatie die wordt bedoeld in artikel 267, vierde alinea, VWEU.

De president van het Hof wil het verzoek om toepassing van de versnelde procedure in. Hij merkt in dit verband ten eerste op dat de betrokkene zich ten tijde van de indiening van het verzoek om een prejudiciële beslissing in voorlopige hechtenis bevond, zodat de prejudiciële vragen van de Tribunal Supremo moeten worden geacht te zijn gesteld in het kader van een geding betreffende een gedetineerde persoon in de zin van artikel 267, vierde alinea, VWEU, en, ten tweede, dat deze vragen zijn bedoeld om een uitlegging van een Unierechtelijke bepaling te verkrijgen die naar haar aard gevolgen kan hebben voor de voortzetting van de detentie van de betrokkene ingeval deze bepaling op hem van toepassing is.

1.4. Gevolgen in de familiesfeer

Arrest van 14 december 2021 (Grote kamer), *Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”* (C-490/20, [EU:C:2021:1008](#))

„Prejudiciële verwijzing – Burgerschap van de Unie – Artikelen 20 en 21 VWEU – Recht om vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven – Kind dat is geboren in het gastland van zijn ouders – Door deze lidstaat afgegeven geboorteakte waarin voor dat kind twee moeders vermeld staan – Weigering door de lidstaat van herkomst van een van deze twee moeders om voor dat kind een geboorteakte af te geven bij gebreke van informatie over de identiteit van zijn biologische moeder – Bezit van een dergelijke akte dat de voorwaarde vormt voor afgifte van een identiteitskaart of een paspoort – Nationale regeling van deze lidstaat van herkomst waarin het ouderschap van personen van hetzelfde geslacht niet wordt erkend”

Het hoofdgeding betreft een geschil tussen een Bulgaars staatsburger en de Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo” (gemeente Sofia, arrondissement Pancharevo, Bulgarije; hierna: „gemeente Sofia”), over de weigering van laatstgenoemde om een geboorteakte af te geven voor de dochter van die Bulgaarse staatsburger en haar echtgenote, een staatsburger van het Verenigd Koninkrijk. In de door de Spaanse autoriteiten opgestelde geboorteakte van dat in 2019 geboren kind worden beide moeders als ouder van het kind vermeld. De twee moeders wonen met hun dochter in Spanje.

De betrokkene heeft de gemeente Sofia verzocht om afgifte van een geboorteakte voor het kind en heeft daarbij een officieel gewaarmerkte vertaling in het Bulgaars van het uittreksel uit het register van de Spaanse burgerlijke stand betreffende de geboorteakte van het kind overgelegd. De gemeente Sofia heeft de betrokkene verzocht om bewijs te leveren van de afstamming van het kind door specifiek aan te tonen wie haar biologische moeder is. Het in Bulgarije geldende geboorteaktemodel bevat namelijk slechts één kolom voor de „moeder” en een andere kolom voor de „vader”. De betrokkene heeft geweigerd die informatie te verstrekken, waarop de gemeente Sofia heeft geweigerd de aangevraagde geboorteakte af te geven omdat de vermelding van twee ouders van het vrouwelijke geslacht in een geboorteakte in strijd is met de Bulgaarse openbare orde, die zich tegen een huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht verzet.

Tegen dat afwijzende besluit is beroep ingesteld bij de Administrativen sad Sofia-grad (bestuursrechter in eerste aanleg Sofia, Bulgarije), die zich onder meer afvraagt of de weigering van de Bulgaarse autoriteiten om de geboorte van een in een andere lidstaat geboren kind in te schrijven op basis van een geboorteakte waarin twee moeders zijn vermeld, inbreuk maakt op de rechten die aan het kind toekomen op grond van artikel 4, lid 2, VEU, de artikelen 20 en 21 VWEU en de artikelen 7, 9, 24 en 45 van het Handvest.

Die rechter verzoekt ook om toepassing van de versnelde procedure. Ter onderbouwing van dit verzoek voert hij aan dat de weigering van de Bulgaarse autoriteiten om het betrokken kind, een Bulgaars staatsburger, een geboorteakte te verstrekken, voor dit kind ernstige moeilijkheden zou opleveren bij het verkrijgen van een Bulgaars identiteitsdocument en dus bij de uitoefening van haar door artikel 21 VWEU gewaarborgde recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten.

De president van het Hof beslist om het verzoek om behandeling van de zaak volgens de versnelde procedure in te willigen op grond van de overweging dat het betrokken – jonge – kind momenteel geen paspoort heeft, terwijl het verblijft in een lidstaat waarvan het niet de nationaliteit bezit. De president van het Hof merkt ook op dat met de gestelde vragen wordt beoogd vast te stellen of de Bulgaarse autoriteiten voor dat kind een geboorteakte moeten verstrekken en dat uit het verzoek om een prejudiciële beslissing blijkt dat een dergelijke akte volgens het nationale recht vereist is om een Bulgaars paspoort te kunnen verkrijgen, zodat een binnen korte termijn gegeven

antwoord van het Hof ertoe kan bijdragen dat het kind sneller beschikt over een paspoort.

1.5. Risico op schending van grondrechten

Beschikking van 15 juli 2010, Purrucker (C-296/10, [EU:C:2010:446](#))

„Versnelde procedure”

Het hoofdgeding betreft een geschil tussen een Duits staatsburger en een Spaans staatsburger over het gezagsrecht over hun tweeling. Amper een jaar na de geboorte van de kinderen zijn de ouders uit elkaar gegaan en hebben zij een notariële overeenkomst gesloten waarin de wens van de moeder tot uiting werd gebracht om met de kinderen terug te keren naar haar land van herkomst. Uiteindelijk heeft zij maar één kind naar Duitsland meegenomen, omdat het andere kind om medische redenen tijdelijk bij haar vader in Spanje moest blijven. Sindsdien is de situatie van het gezin ongewijzigd gebleven.

De ouders hebben ieder verschillende procedures aangespannen. Zo heeft de vader in Spanje met succes om voorlopige maatregelen verzocht, hoewel deze procedure wellicht moet worden beschouwd als een bodemprocedure betreffende de toekenning van het gezagsrecht over de kinderen. Vervolgens heeft hij in Duitsland verzocht om tenuitvoerlegging van de Spaanse beslissing waarbij de genoemde maatregelen zijn toegekend, welke procedure aanleiding heeft gegeven tot het arrest Purrucker⁴⁶. Parallel daaraan heeft de moeder in Duitsland een bodemprocedure betreffende het gezagsrecht over de twee kinderen ingeleid, die is toegewezen aan het Amtsgericht Stuttgart (rechter in eerste aanleg Stuttgart, Duitsland).

De verwijzende rechter legt het Hof de vraag voor of in het kader van de toepassing van artikel 19, lid 2, van verordening nr. 2201/2003 – dat de gevallen van litispendingie op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid regelt – het gerecht dat wordt aangezocht ter verkrijging van voorlopige bewarende maatregelen (in casu de Spaanse rechter) moet worden beschouwd als „het als eerste aangezochte gerecht” wanneer bij een gerecht van een andere lidstaat (in casu het Amtsgericht Stuttgart) een bodemprocedure over hetzelfde onderwerp aanhangig wordt gemaakt.

Het Amtsgericht Stuttgart verzoekt ook om toepassing van de versnelde procedure en voert daartoe aan dat de litigieuze kwestie van de bevoegdheid van de twee rechterlijke instanties waarbij dezelfde zaak in twee verschillende lidstaten aanhangig is gemaakt, ondanks de lange duur van de procedure het onderzoek van de inhoudelijke vraag waar het in wezen om draait, tot dusver niet heeft vergemakkelijkt. Volgens de verwijzende rechter beïnvloeden deze omstandigheden het gedrag van partijen op zodanige wijze

⁴⁶ Arrest van 15 juli 2010, Purrucker (C-256/09, [EU:C:2010:437](#)).

dat dit schadelijk is voor de familiebanden van de kinderen. De kinderen hebben namelijk al drie jaar geen enkel contact meer met elkaar of met de andere ouder gehad. Het Amtsgericht Stuttgart wijst er verder op dat de overname door de Duitse staatsburger van de zorg voor het kind, waaronder diens medische verzorging en inschrijving bij een onderwijsinstelling, afhangt van de rechtssituatie van het kind. Deze overname staat momenteel ter discussie als gevolg van de twijfel omtrent de geldigheid en de erkenning in Duitsland van de door de Spaanse rechter getroffen voorlopige maatregel op het gebied van het gezagsrecht. In het licht van deze omstandigheden en gelet op de tijd die reeds is verstreken als gevolg van de verschillende procedures, acht de president van het Hof het van belang dat de verwijzende rechter zo spoedig mogelijk antwoord krijgt op de gestelde vragen, zodat een behandeling van de zaak volgens de versnelde procedure gerechtvaardigd is.

Beschikking van 9 september 2011, Dereci e.a. (C-256/11, [EU:C:2011:571](#))⁴⁷

„Versnelde procedure”

Deze zaak gaat over vijf derdelanders die in Oostenrijk willen samenleven met hun familieleden (hun echtgenoot, hun kinderen of hun ouders), burgers van de Unie, die in die staat verblijven en de Oostenrijkse nationaliteit hebben. Deze Unieburgers hebben echter nooit gebruikgemaakt van hun recht op vrij verkeer. Bovendien zijn zij niet economisch afhankelijk van de betrokken derdelanders, terwijl dat bij sommige van die derdelanders omgekeerd wél het geval is. De door de vijf derdelanders ingediende verblijfsaanvragen zijn afgewezen en die afwijzing is in vier van de vijf gevallen gepaard gegaan met een uitzettingsbevel en met maatregelen tot verwijdering van het Oostenrijkse grondgebied.

Het in deze context aangezochte Verwaltungsgerichtshof (hoogste bestuursrechter, Oostenrijk) vraagt zich af of de door het Hof in het arrest van 8 maart 2011, Ruiz Zambrano⁴⁸, gegeven aanwijzingen van toepassing zijn op een of meer van de verzoekers in de hoofdgedingen.

Het Verwaltungsgerichtshof verzoekt om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de versnelde procedure. Ter onderbouwing van dit verzoek voert het aan dat ten aanzien van de meeste verzoekers in de hoofdgedingen besluiten tot verwijdering van het grondgebied zijn genomen, die, indien zij worden uitgevoerd, niet alleen hen persoonlijk maar ook hun familieleden zullen raken. Het Verwaltungsgerichtshof wijst erop dat aan ten minste een van de verzoekers in de hoofdgedingen de schorsende werking is ontzegd van het hoger beroep tegen het tegen hem uitgevaardigde uitzettingsbevel, zodat de verwijderingsmaatregel op elk moment ten uitvoer kan worden gelegd. Meer in het algemeen benadrukt het Verwaltungsgerichtshof dat de

⁴⁷ Zie ook arrest van 15 november 2011 (Grote kamer), Dereci e.a. (C-256/11, [EU:C:2011:734](#)).

⁴⁸ Arrest van 8 maart 2011 (Grote kamer), Ruiz Zambrano (C-34/09, [EU:C:2011:124](#)).

dreiging van een op handen zijnde verwijdering de betrokkenen de mogelijkheid ontnemt om een normaal gezinsleven te leiden, omdat zij hierdoor in een situatie van onzekerheid verkeren. Voorts wijst het Verwaltungsgerichtshof erop dat momenteel zowel bij hem als bij de Oostenrijkse bestuursorganen een groot aantal vergelijkbare zaken aanhangig zijn en dat valt te verwachten dat dit type zaken in de nabije toekomst nog verder in aantal zal toenemen als gevolg van het arrest Ruiz Zambrano⁴⁹.

De president van het Hof besluit het verzoek om toepassing van de versnelde procedure in te willigen. Hij brengt om te beginnen in herinnering dat het recht op eerbiediging van het privéleven behoort tot de in de rechtsorde van de Unie beschermde grondrechten en is bevestigd in artikel 7 van het Handvest. Verder wijst hij erop dat het antwoord van het Hof op de gestelde vragen de onzekerheid omtrent de situatie van verzoekers in de hoofdgedingen kan wegnemen. Een zo spoedig mogelijk antwoord zal dus ertoe bijdragen dat aan deze onzekerheid, die de betrokkenen belet een normaal gezinsleven te leiden, sneller een einde komt.

Beschikking van 6 mei 2014, G. (C-181/14, [EU:C:2014:740](#))

„Versnelde procedure”

In deze zaak, die hierboven reeds is besproken⁵⁰, wordt het verzoek van de verwijzende rechter om toepassing van de prejudiciële spoedprocedure door het Hof afgewezen. De president van het Hof beslist echter ambtshalve om de zaak te behandelen volgens de versnelde procedure. Hij is namelijk van oordeel dat deze procedure moet worden toegepast wanneer de voortzetting van de detentie van een persoon uitsluitend afhangt van het antwoord op de door de verwijzende rechter gestelde vraag. De president van het Hof herinnert in dit verband met name aan de in artikel 267, vierde alinea, VWEU opgenomen bepaling dat het Hof zo spoedig mogelijk uitspraak doet indien de bij de nationale rechterlijke instantie aanhangige zaak een gedetineerde persoon betreft.

Beschikking van 5 juni 2014, Sánchez Morcillo en Abril García (C-169/14, [EU:C:2014:1388](#))

„Versnelde procedure”

Deze zaak gaat over natuurlijke personen die bij een bank een hypothecaire lening hadden afgesloten met hun als hoofdverblijf gebruikte woning als onderpand. Omdat zij hun verplichting tot maandelijkse aflossing van de lening niet waren nagekomen, is een hypothecaire executieprocedure gestart met het oog op de gedwongen verkoop van de betrokken woningen. De betrokkenen hebben verzet aangetekend tegen die

⁴⁹ Arrest van 8 maart 2011 (Grote kamer), Ruiz Zambrano (C-34/09, [EU:C:2011:124](#), punten 12, 13 en 15).

⁵⁰ Zie hierboven in deel I van deze themafiche („De prejudiciële spoedprocedure”) rubriek 1. („Toepassingsgebied van de prejudiciële spoedprocedure”).

hypothecaire executie en na de afwijzing van dit verzet hoger beroep ingesteld bij de Audiencia Provincial de Castellón (rechter in tweede aanleg Castellón, Spanje).

Die rechter wijst erop dat op grond van het Spaanse burgerlijk procesrecht⁵¹ weliswaar hoger beroep kan worden ingesteld tegen de rechterlijke beslissing waarbij het door de schuldenaar gedane verzet wordt toegewezen en een einde wordt gemaakt aan de hypothecaire executie, maar dat de schuldenaar wiens verzet is afgewezen, geen hoger beroep kan instellen tegen de in eerste aanleg gedane uitspraak waarbij de voortzetting van de gedwongen executie wordt gelast. Die rechter vraagt zich echter af of deze nationale regeling verenigbaar is met de door richtlijn 93/13⁵² nagestreefde doelstelling van consumentenbescherming en met het in artikel 47 van het Handvest verankerde recht op een doeltreffende voorziening in rechte. Hij benadrukt in dit verband dat de toekenning van een recht van hoger beroep aan schuldenaren des te belangrijker zou kunnen blijken daar enkele bedingen van de betrokken leningsovereenkomst wellicht als „oneerlijk” in de zin van richtlijn 93/13 zijn aan te merken.

De Audiencia Provincial de Castellón verzoekt om toepassing van de versnelde procedure en wijst erop dat het antwoord van het Hof belangrijke gevolgen kan hebben voor de geschillenafhandeling in Spanje, omdat in de context van de economische crisis een uitzonderlijk groot aantal natuurlijke personen te maken heeft met een hypothecair beslag op hun woning. Wat specifiek verzoekers in het hoofdgeding betreft, merkt de verwijzende rechter bovendien op dat het verzet geen schorsende werking heeft, zodat het mogelijk is dat hun hoofdwoning openbaar wordt verkocht nog voordat het Hof uitspraak zal hebben gedaan.

De president van het Hof merkt op dat het weliswaar vaste rechtspraak is dat het grote aantal personen of rechtssituaties dat mogelijkwerijs wordt geraakt door de beslissing die de verwijzende rechter moet nemen nadat hij het Hof heeft verzocht om een prejudiciële beslissing, als zodanig geen uitzonderlijke omstandigheid is die de toepassing van de versnelde procedure rechtvaardigt, maar dat het, afgezien van het aantal betrokken schuldenaren, in casu zo is dat dat de eigenaar en zijn gezin wegens het risico om de hoofdwoning te verliezen in een bijzonder kwetsbare situatie verkeren. Deze omstandigheid wordt verzwaaard door het feit dat, voor zover mocht blijken dat de executieprocedure is gebaseerd op een leningsovereenkomst met oneerlijke bedingen waarvan de nietigheid door de nationale rechter wordt vastgesteld, de benadeelde schuldenaar bij nietigheid van de daarop betrekking hebbende executieprocedure enkel bescherming in de vorm van een vergoeding krijgt, zonder de mogelijkheid van herstel in de vorige toestand, waarin hij eigenaar van zijn woning was. In het licht van deze

⁵¹ Ley 1/2013, de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social (wet 1/2013 houdende maatregelen ter verbetering van de bescherming van hypotheekgevers, schuldsanering en sociale huur) van 14 mei 2013 (BOE nr. 116 van 15 mei 2013, blz. 36373), houdende wijziging van Ley de enjuiciamiento civil (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) van 7 januari 2000 (BOE nr. 7 van 8 januari 2000, blz.575), die zelf is gewijzigd bij decreto-ley 7/2013 de medidas urgentes de naturaleza tributaria, presupuestarias y de fomento de la investigación, el desarrollo y la innovación (wetsbesluit 7/2013 betreffende spoedeisende maatregelen van fiscale en budgettaire aard en ter bevordering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie) van 28 juni 2013 (BOE nr. 155 van 29 juni 2013, blz. 48767).

⁵² Richtlijn 93/13/EEG.

omstandigheden en gelet op het feit dat een antwoord van het Hof binnen de kortst mogelijke termijnen het risico van verlies van de woning van de betrokkenen aanzienlijk zou kunnen beperken, wil de president van het Hof het verzoek om toepassing van de versnelde procedure in.

*Beschikking van 1 februari 2016, Davis e.a. (C-698/15, [EU:C:2016:70](#))*⁵³

„Versnelde procedure”

Deze zaak gaat over natuurlijke personen die de rechtmatigheid betwisten van een Britse regeling⁵⁴ die de Secretary of State for the Home Department (minister van Binnenlandse Zaken, Verenigd Koninkrijk) machtigt om aan openbare telecommunicatiebedrijven de verplichting op te leggen om alle elektronischerecommunicatiegegevens maximaal twaalf maanden te bewaren, zonder evenwel de inhoud van die gegevens te bewaren. Die personen zijn van mening dat deze nationale regeling onverenigbaar is met de artikelen 7 en 8 van het Handvest en niet voldoet aan de vereisten van het arrest Digital Rights Ireland e.a.⁵⁵, waarin het Hof richtlijn 2006/24⁵⁶ ongeldig heeft verklaard. Hun beroepen zijn in eerste aanleg gegrond verklaard, waarna de Secretary of State hoger beroep heeft ingesteld bij de Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (rechter in tweede aanleg in burgerlijke zaken, Engeland en Wales, Verenigd Koninkrijk), die het Hof verschillende vragen voorlegt over de reikwijdte van het arrest Digital Rights Ireland e.a.⁵⁷.

De verwijzende rechter verzoekt tevens om toepassing van de versnelde procedure. Ter onderbouwing van dit verzoek voert hij aan dat het wenselijk zou zijn om de onderhavige prejudiciële zaak te voegen met de bij het Hof aanhangige zaak Tele2 Sverige (C-203/15) dan wel tegelijk met die zaak te behandelen. Verder wijst hij erop dat de betrokken Britse regeling op 31 december 2016 komt te vervallen en dat er onzekerheid bestaat omtrent de reikwijdte van het arrest Digital Rights Ireland e.a.⁵⁸ ten aanzien van elke wettelijke regeling die de lidstaten zouden kunnen vaststellen op het gebied van de bewaring van elektronischerecommunicatiegegevens.

Na te hebben vastgesteld dat de betrokken regeling een ernstige inmenging kan vormen in de door de artikelen 7 en 8 van het Handvest gewaarborgde grondrechten, oordeelt de president van het Hof dat een antwoord binnen korte termijnen inderdaad de onzekerheid zou kunnen wegnemen die bij de verwijzende rechter bestaat over die eventuele inmenging en een eventuele rechtvaardiging daarvan. De president van het Hof wijst er verder op dat ook de geldigheidsduur van de betrokken Britse regeling, gelet

⁵³ Zie ook arrest van 21 december 2016 (Grote kamer), Tele2 Sverige en Watson e.a. (C-203/15 et C-698/15, [EU:C:2016:970](#)).

⁵⁴ Data Retention and Investigatory Powers Act 2014 (wet van 2014 betreffende de bewaring van gegevens en de onderzoeksbevoegdheden).

⁵⁵ Arrest van 8 april 2014 (Grote kamer), Digital Rights Ireland, (C-293/12 en C-594/12, [EU:C:2014:238](#)).

⁵⁶ Richtlijn 2006/24/EG.

⁵⁷ Arrest van 8 april 2014 (Grote kamer), Digital Rights Ireland, (C-293/12 en C-594/12, [EU:C:2014:238](#)).

⁵⁸ Arrest van 8 april 2014 (Grote kamer), Digital Rights Ireland, (C-293/12 en C-594/12, [EU:C:2014:238](#)).

op de geest van samenwerking die de betrekkingen tussen de rechterlijke instanties van de lidstaten en het Hof kenmerkt, een spoedig antwoord rechtvaardigt. Om deze redenen beslist de president van het Hof om de zaak te behandelen volgens de versnelde procedure.

1.6. Materiële ontbering

Arrest van 15 juli 2021 (Grote kamer), *The Department for Communities in Northern Ireland* (C-709/20, [EU:C:2021:602](#))

„Prejudiciële verwijzing – Burgerschap van de Unie – Onderdaan van een lidstaat die geen economische activiteit uitoefent en op het grondgebied van een andere lidstaat verblijft op basis van het nationale recht – Artikel 18, eerste alinea, VWEU – Verbod van discriminatie op grond van nationaliteit – Richtlijn 2004/38/EG – Artikel 7 – Voorwaarden voor het verkrijgen van een verblijfsrecht voor meer dan drie maanden – Artikel 24 – Sociale bijstand – Begrip – Gelijke behandeling – Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland – Overgangperiode – Nationale bepaling waarbij de Unieburgers die krachtens het nationale recht over een verblijfsrecht voor bepaalde tijd beschikken, worden uitgesloten van sociale bijstand – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikelen 1, 7 en 24”

Deze zaak gaat over een persoon die zowel de Kroatische als de Nederlandse nationaliteit heeft en sinds 2018 woonachtig is in het Verenigd Koninkrijk, waar zij nooit een economische activiteit heeft uitgeoefend en waar zij met haar Nederlandse partner en hun twee kinderen heeft samengewoond totdat zij naar een opvangcentrum voor mishandelde vrouwen is verhuisd. Zij beschikt over geen enkel bestaansmiddel.

Op 4 juni 2020 heeft de Home Office (ministerie van Binnenlandse Zaken, Verenigd Koninkrijk) haar een tijdelijk verblijfsrecht toegekend op basis van een nieuwe Britse regeling die van toepassing is op in het Verenigd Koninkrijk woonachtige Unieburgers en is ingevoerd in het kader van de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie. Op 8 juni 2020 heeft zij in Noord-Ierland sociale bijstand aangevraagd, het zogenoemde Universal Credit (universeel krediet). Die aanvraag is echter afgewezen omdat de betrokken nationale regeling Unieburgers die beschikken over een op basis van de nieuwe regeling toegekend verblijfsrecht, uitsluit van de categorie potentiële begunstigten van het universeel krediet.

De Appeal Tribunal for Northern Ireland (rechter in tweede aanleg Noord-Ierland, Verenigd Koninkrijk), waarbij beroep is ingesteld tegen die afwijzing, wendt zich tot het Hof met de vraag of de Britse wettelijke regeling inzake het universeel krediet in strijd is met het in artikel 18, eerste alinea, VWEU neergelegde verbod van discriminatie op grond van nationaliteit.

De verwijzende rechter verzoekt om toepassing van de versnelde procedure, waarbij hij zich beroept op de kennelijke spoedeisendheid van de zaak en op de moeilijke financiële situatie van de betrokkene.

De president van het Hof wil ligt het verzoek om toepassing van de versnelde procedure in, gelet op de materiële ontberingen van de betrokkene en haar kinderen en op het feit dat eerstgenoemde naar nationaal recht geen aanspraak kan maken op sociale bijstand.

1.7. Risico op ernstige milieuschade

*Beschikking van 13 april 2016, Pesce e.a. (C-78/16 en C-79/16, [EU:C:2016:251](#))*⁵⁹

„Versnelde procedure”

Om verspreiding van de bacterie *Xylella fastidiosa* tegen te gaan, heeft de Servizio Agricoltura della Regione Puglia (dienst landbouw van de regio Apulië, Italië) verschillende eigenaren van landbouwgrond opgedragen de olijfbomen op hun grond die werden geacht besmet te zijn met die bacterie, om te hakken en alle waardplanten binnen een straal van 100 meter rond deze olijfbomen te verwijderen. Die eigenaren hebben vervolgens beroep ingesteld tot nietigverklaring van die verwijderingsbesluiten. Zij hebben aangevoerd dat uitvoeringsbesluit 2015/789⁶⁰, waarop die besluiten zijn gebaseerd, in strijd is met het evenredigheids- en het voorzorgsbeginsel en ontoereikend is gemotiveerd.

In deze omstandigheden besluit de Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionale bestuursrechter Lazio, Italië), waarbij de beroepen aanhangig zijn gemaakt, de uitvoering van de betrokken nationale maatregelen tijdelijk op te schorten en het Hof de vraag voor te leggen of uitvoeringsbesluit 2015/789 verenigbaar is met het Unierecht.

De verwijzende rechter verzoekt ook om zijn prejudiciële verzoek te behandelen volgens de versnelde procedure. Ter onderbouwing van dit verzoek wijst hij op de ernstige gevolgen die de uitvoering van de besluiten tot verwijdering van de planten zou hebben, niet alleen voor verzoekers in de hoofdgedingen, maar ook voor de integriteit van het landschap, de economische activiteit, de kwaliteit van het grondwater, de voedselproductieketen en de volksgezondheid. Hij merkt ook op dat die besluiten niet als voorlopig kunnen worden aangemerkt omdat zij een definitieve en onomkeerbare invloed hebben op het ecosysteem van de betrokken planten.

De president van het Hof wil ligt het verzoek om toepassing van de versnelde procedure is. Hij stelt namelijk enerzijds vast dat een verlenging van de opschorting van de

⁵⁹ Zie ook arrest van 9 juni 2016, Pesce e.a. (C-78/16 en C-79/16, [EU:C:2016:428](#)).

⁶⁰ Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/789 van de Commissie van 18 mei 2015 betreffende maatregelen om het binnenbrengen en de verspreiding in de Unie van *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) te voorkomen (PB 2015, L 125, blz. 36).

uitvoering van de betrokken besluiten tot verwijdering van de planten zou kunnen bijdragen tot de verspreiding van de bacterie *Xylella* in de Unie, en anderzijds dat de uitvoering van deze besluiten onherstelbare gevolgen kan hebben voor het ecosysteem en kan leiden tot onomkeerbare schade voor verzoekers in de hoofdingen.

Beschikking van 11 oktober 2017, Commissie/Polen (C-441/17, [EU:C:2017:794](#))

„Versnelde procedure”

De Commissie heeft het Hof verzocht vast te stellen dat de Republiek Polen een aantal verplichtingen niet is nagekomen die op haar rusten krachtens richtlijn 92/43⁶¹ (de zogeheten habitatrichtlijn) en richtlijn 2009/147⁶² (de zogeheten vogelrichtlijn), wegens voorgenomen verrichtingen op het gebied van bosbeheer in het oerbos van Białowieża („Puszcza Białowieska”), een van de best bewaarde natuurlijke bossen in Europa, dat is opgenomen op de werelderfgoedlijst van de Organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur (Unesco). Meer bepaald heeft de Minister Środowiska (minister van Milieu, Polen) met een beroep op de verspreiding van een schadelijk insect (de letterzetter) een wijziging van het bosbeheerplan goedgekeurd waardoor meer hout mag worden geoogst en verrichtingen worden toegestaan in gebieden waar tot dusver iedere ingreep was uitgesloten. In dat kader is begonnen met het verwijderen van een groot aantal bomen.

In casu heeft de president van het Hof om te beginnen reeds het verzoek van de Commissie ingewilligd om de onderhavige zaak bij voorrang te behandelen. Verder heeft de vicepresident de Republiek Polen overeenkomstig artikel 160, lid 7, van het Reglement voor de procesvoering gelast om de uitvoering van de betrokken verrichtingen inzake bosbeheer op te schorten totdat de beschikking zou worden gewezen waarbij de door de Commissie ingestelde kortgedingprocedure zou worden beëindigd.⁶³ Desondanks beslist de president van het Hof ook ambtshalve om de zaak te behandelen volgens de versnelde procedure. Hij stelt in dit verband vast dat uit het geschil tussen de Commissie en de Republiek Polen naar voren komt dat er sprake is van onmiddellijke en potentieel ernstige milieurisico's. Enerzijds wordt namelijk door de Republiek Polen gesteld dat een verlenging van de opschorting van voornoemde verrichtingen inzake bosbeheer zou kunnen bijdragen tot de verspreiding van het schadelijke insect, hetgeen een ernstige verstoring van het ecosysteem van het oerbos van Białowieża zou teweegbrengen en dus tot schade voor het milieu zou leiden die een rechtstreekse bedreiging kan vormen voor het leven en de gezondheid van de mens. Anderzijds stelt de Commissie dat de uitvoering van die verrichtingen onomkeerbare gevolgen kan hebben voor de in de habitatrichtlijn en de vogelrichtlijn bedoelde

⁶¹ Richtlijn 92/43/EEG.

⁶² Richtlijn 2009/147/EG.

⁶³ Zie hieronder in dit deel II van deze themafiche („Versnelde procedure”) rubriek 2 („Verhouding tussen de versnelde procedure in het kader van een niet-nakomingsprocedure en de in kort geding vastgestelde voorlopige maatregelen”).

natuurlijke habitats en diersoorten, met het oog op het behoud waarvan het Natura 2000-gebied Puszca Białowieska is aangewezen. In die omstandigheden oordeelt de president van het Hof dat een antwoord binnen korte termijnen op de vraag of die verrichtingen inzake bosbeheer verenigbaar zijn met het Unierecht, de eventuele risico's als gevolg van de verlenging van de opschorting van voornoemde verrichtingen of van de uitvoering daarvan zou kunnen verkleinen.

1.8. Risico op straffeloosheid in een groot aantal zaken

Arrest van 21 december 2021 (Grote kamer), Euro Box Promotion e.a. (C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 en C-840/19, [EU:C:2021:1034](#))

„Prejudiciële verwijzing – Beschikking 2006/928/EG – Mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie – Aard en rechtsgevolgen – Bindend voor Roemenië – Rechtsstaat – Rechterlijke onafhankelijkheid – Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Bestrijding van corruptie – Bescherming van de financiële belangen van de Unie – Artikel 325, lid 1, VWEU – PIF-Overeenkomst – Strafzaken – Arresten van de Curte Constituțională (grondwettelijk hof, Roemenië) betreffende de rechtmatigheid van de verkrijging van bepaald bewijsmateriaal en de samenstelling van de rechtsprekende formaties op het gebied van ernstige corruptie – Verplichting voor de nationale rechters om volledig uitvoering te geven aan de beslissingen van de Curte Constituțională – Tuchtrechtelijke aansprakelijkheid van rechters in geval van niet-eerbiediging van die beslissingen – Bevoegdheid om beslissingen van de Curte Constituțională die strijdig zijn met het Unierecht, buiten toepassing te laten – Beginsel van voorrang van het Unierecht”

Wat de zaken C-357/19, C-547/19, C-811/19 en C-840/19 betreft, heeft de Înalta Curte de Casație și Justiție (hoogste rechterlijke instantie, Roemenië) meerdere personen, onder wie voormalige parlementsleden en ministers, veroordeeld wegens btw-fraude en wegens corruptie en ongeoorloofde beïnvloeding, met name in verband met het beheer van Europese fondsen. De Curte Constituțională (grondwettelijk hof, Roemenië) heeft die beslissingen vernietigd wegens de onwettige samenstelling van de betrokken rechterlijke formaties. Het heeft daarbij overwogen dat de zaken waarover de Înalta Curte de Casație și Justiție in eerste aanleg heeft beslist, hadden moeten worden behandeld door een kamer die gespecialiseerd is in corruptiemisdrijven, en dat in de zaken waarin deze rechterlijke instantie in hoger beroep uitspraak heeft gedaan, alle rechters van de rechtsprekende formatie bij loting hadden moeten worden aangewezen.

Wat zaak C-379/19 betreft, is bij de Tribunal Bihor (rechter in eerste aanleg Bihor, Roemenië) tegen meerdere personen strafvervolging ingesteld wegens corruptie en ongeoorloofde beïnvloeding. In het kader van een verzoek om uitsluiting van bewijsmateriaal ziet deze rechterlijke instantie zich gesteld voor de vraag of zij de rechtspraak van het grondwettelijk hof moet toepassen waarin het vergaren van bewijsmateriaal in strafzaken met medewerking van de Roemeense inlichtingendienst

ongrondwettig is verklaard, zodat het betrokken bewijsmateriaal met terugwerkende kracht van de strafprocedure moet worden uitgesloten.

Deze zaken zijn een uitvloeisel van de hervorming van het justitiële stelsel op het gebied van de bestrijding van corruptie in Roemenië, waarover het Hof zich al in een eerder arrest heeft uitgesproken⁶⁴. De verwijzende rechters vragen zich af of de toepassing van de rechtspraak die is ontwikkeld in verschillende uitspraken van het Roemeense grondwettelijk hof met betrekking tot de op het gebied van fraude en corruptie geldende strafprocesrechtelijke regels in strijd is met het Unierecht, met name met de Unierechtelijke bepalingen die de financiële belangen van de Unie, de rechterlijke onafhankelijkheid en de rechtsstaat beogen te beschermen, en met het beginsel van voorrang van het Unierecht.

De verwijzende rechters in de zaken C-357/19, C-379/19, C-811/19 en C-840/19 verzoeken om toepassing van de versnelde procedure. Ter ondersteuning van hun verzoeken voeren zij aan dat de situatie van de betrokkenen in de hoofdgedingen een antwoord op korte termijn vereist. Wat meer in het bijzonder de zaken C-357/19, C-811/19 en C-840/19 betreft, brengen zij ook naar voren dat het verstrijken van de tijd de eventuele tenuitvoerlegging van de straf in gevaar kan brengen.

In de zaken C-357/19 en C-379/19 beslist de president van het Hof dat er geen reden is om het verzoek om toepassing van de versnelde procedure in te willigen, maar stelt hij vast dat deze zaken wel overeenkomstig artikel 53, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering bij voorrang moeten worden behandeld.

Wat daarentegen de zaken C-811/19 en C-840/19 betreft, merkt de president van het Hof op dat uit die zaken, gezien samen met de zaken C-357/19 en C-379/19, blijkt dat de Roemeense rechterlijke instanties in onzekerheid verkeren over de uitlegging en de toepassing van het Unierecht in een groot aantal strafzaken waarin de verjaringstermijn dreigt te verstrijken en er daarom een risico van straffeloosheid bestaat. In die omstandigheden en gelet op het gevorderde stadium van de zaken C-357/19, C-379/19 en C-547/19, waarin vergelijkbare vragen over de uitlegging van het Unierecht zijn gesteld, beslist de president van het Hof om de zaken C-811/19 en C-840/19 te behandelen volgens de versnelde procedure.

⁶⁴ Arrest van 18 mei 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România” e.a. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 en C-397/19, [EU:C:2021:393](#)).

2. Verhouding tussen de versnelde procedure in het kader van een niet-nakomingsberoep en de in kort geding vastgestelde voorlopige maatregelen

Beschikking van 11 oktober 2017, Commissie/Polen (C-441/17, [EU:C:2017:794](#))

„Versnelde procedure”

Zoals hierboven is uiteengezet⁶⁵, heeft de Commissie een beroep wegens niet-nakoming tegen de Republiek Polen ingesteld teneinde te doen vaststellen dat deze lidstaat de krachtens de „habitatrichtlijn” en de „vogelrichtlijn” op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen. In dit kader heeft de Commissie een verzoek in kort geding ingediend op grond van artikel 279 VWEU en artikel 160, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof met het oog op de toekenning van voorlopige maatregelen in afwachting van het arrest van het Hof ten gronde.

Voorts heeft de Commissie op grond van artikel 160, lid 7, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof verzocht de voorlopige maatregelen toe te kennen nog voordat de Republiek Polen haar opmerkingen heeft gemaakt, gelet op het risico van ernstige en onherstelbare schade aan de habitats en de integriteit van het Natura 2000-gebied Puszcz Białowieska. De vicepresident van het Hof heeft dit verzoek toegewezen en de Republiek Polen gelast om, tenzij de openbare veiligheid daardoor zou worden bedreigd, de uitvoering van de betrokken verrichtingen inzake bosbeheer op te schorten totdat een beschikking wordt gegeven waarbij de kortgedingprocedure wordt beëindigd (beschikking van 27 juli 2017, Commissie/Polen, C-441/17 R, [EU:C:2017:622](#)).

De president van het Hof merkt met betrekking tot de verhouding tussen het verzoek in kort geding en de ambtshalve door hem toegepaste versnelde procedure op dat het verzoek in kort geding weliswaar aanhangig blijft bij het Hof, maar dat het doel en de voorwaarden voor de uitvoering van een verzoek in kort geding niet identiek zijn aan die van de versnelde procedure. In casu is toepassing van de versnelde procedure, onverminderd de eindbeschikking in het kort geding, gerechtvaardigd door de aard van de onderhavige zaak (om de redenen die hierboven zijn genoemd in rubriek 1.7., „Risico op ernstige milieuschade”).

⁶⁵ Zie hierboven in dit deel II van deze themafiche („Versnelde procedure”) rubriek 1.7. („Risico op ernstige milieuschade”).

Beschikking van 15 november 2018, Commissie/Polen (C-619/18, [EU:C:2018:910](#))

„Versnelde procedure”

Zoals hierboven is uiteengezet⁶⁶, heeft de Commissie een beroep wegens niet-nakoming tegen de Republiek Polen ingesteld teneinde te doen vaststellen dat deze lidstaat de krachtens artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU en artikel 47 van het Handvest op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen door de recente wet inzake de Sąd Najwyższy (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Polen) aan te nemen. In verband hiermee heeft de Commissie krachtens artikel 279 VWEU en artikel 160, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof een verzoek in kort geding ingediend met het oog op de toekenning van voorlopige maatregelen in afwachting van het arrest van het Hof ten gronde.

De Commissie heeft tevens krachtens artikel 160, lid 7, van voornoemd Reglement verzocht om die voorlopige maatregelen toe te wijzen nog voordat de Republiek Polen haar opmerkingen heeft gemaakt. Zij heeft dit verzocht wegens het onmiddellijke risico dat in het kader van de toepassing van het Unierecht ernstig en onherstelbaar afbreuk zou worden gedaan aan het beginsel van daadwerkelijke rechtsbescherming. De vicepresident van het Hof willicht dit verzoek in en gelast de Republiek Polen om onmiddellijk en tot de uitspraak van de beschikking waardoor een einde zal komen aan de kortgedingprocedure, 1) de toepassing van sommige bepalingen van de wet inzake de Sąd Najwyższy op te schorten; 2) alle noodzakelijke maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de rechters van de Sąd Najwyższy die door deze bepalingen worden geraakt, hun ambt op dezelfde post kunnen blijven uitoefenen, met hetzelfde statuut en dezelfde rechten en arbeidsvoorwaarden als vóór de inwerkingtreding van genoemde wet; 3) geen rechters bij de Sąd Najwyższy te benoemen en geen nieuwe president van de Sąd Najwyższy te benoemen of de persoon aan te wijzen die belast is met de leiding van de Sąd Najwyższy in de plaats van de eerste president, en 4) de Commissie elke maand op de hoogte te stellen van alle maatregelen die zij heeft genomen om volledig aan deze beschikking te voldoen (beschikking van 19 oktober 2018, Commissie/Polen, C-619/18 R, [EU:C:2018:852](#)).

De president van het Hof merkt met betrekking tot de verhouding tussen het verzoek in kort geding en de ambtshalve door hem toegepaste versnelde procedure op dat het verzoek in kort geding weliswaar bij het Hof aanhangig blijft, maar dat de vicepresident van het Hof de door de Commissie gevraagde voorlopige maatregelen heeft vastgesteld, die effect zullen sorteren tot de uitspraak van de beschikking waardoor een einde zal komen aan de kortgedingprocedure. De president van het Hof stelt dan ook vast dat, indien het Hof in de te geven beschikking de voorlopige maatregelen bekrachtigt die in afwachting van deze beschikking zijn vastgesteld, de Republiek Polen zelf er alle belang

⁶⁶ Zie hierboven in dit deel II van deze themafiche („Versnelde procedure”) rubriek 1.2. („Bijzondere ernst van de juridische onzekerheid die in de prejudiciële verwijzing centraal staat”).

bij heeft dat de procedure ten gronde in deze zaak zo spoedig mogelijk wordt afgesloten, zodat er een einde komt aan deze maatregelen en er definitief uitspraak wordt gedaan over de in deze zaak opgeworpen vragen. De president van het Hof benadrukt bovendien dat het doel en de voorwaarden voor de uitvoering van een verzoek in kort geding hoe dan ook niet identiek zijn aan die van de versnelde procedure. Onverminderd de besluiten die zullen worden genomen in de eindbeschikking in het kort geding, is de toepassing van de versnelde procedure volgens de president van het Hof in casu gerechtvaardigd door de aard van de onderhavige zaak (om de redenen die hierboven zijn genoemd in rubriek 1.2., „Bijzondere ernst van de juridische onzekerheid die in de prejudiciële verwijzing centraal staat”).

HOF VAN JUSTITIE
VAN DE EUROPESE UNIE

Directie Onderzoek en Documentatie

September 2024